

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING УСТАВИ

3

ри ижтимоий ва қонунида руҳат этилган бошқа фаолиятида унга сиёсий ёрдам беради, Конституцияда белгиланган ва бошқа ҳуқуқлари камситилса, унинг нафсонияти ва кадр-қимматини ҳимоя қилади.

9. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзоси: — партиянинг дастури ва Устави қондаларини билишга, партия интизомига риоя қилишга, партия қарорларини бажаришга;

— Ўзбекистон Коммунистик партиясининг жамиятдаги пешқадамлик мавқеини таъминлаш учун курашишга, унинг сиёсий йўлини амалда турмушга таъбиқ этишга, халқнинг демократик ўз-ўзини бошқаришини ривожлантиришда фаол қўмақлашишга;

— ўзининг сиёсий ва маданий савиясини оширишга; — бошланғич партия ташкилотларидан бирининг ҳисобиди туришга, унинг ишида қатнашишга, партияга аъзолик бадалларини мунтазам тўлашга, ўз фаолияти ҳақида ҳисоб бериб туришга;

— халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга, жумҳуриятда яшовчи барча миллат ва элатлар вакилларининг миллий анъаналарига, тарихий ва маданий меросига, тилига ҳурмат билан қарашга;

— қонуналарга риоя қилишга, шахсий намунаси билан ижтимоий ва маънавий ахлоқ нормаларини қарор топтиришга, меҳнатга виждонан муносабатда бўлишга мажбурдир.

10. Ўзбекистон Коммунистик партияси аъзолигига қабул қилувчининг аризасига биноан партия аъзоларидан икки кишининг қафиллиги билан яқин тартибда амалга оширилади. Партияга қилувчи учун, бошланғич партия ташкилотининг ижтимоий ҳаётига қўра, бир йилгача синов муддати белгиланиши мумкин.

Изоҳ: Ўзбекистон ЛКСМ аъзолари орасидан партияга қилувчилар учун, бошланғич партия ташкилотининг ижтимоий ҳаётига қўра, тегишли комсомол ташкилотининг қафиллиги белгиланиши мумкин.

Партия аъзолигига қабул қилиш тўғрисидаги қарор бошланғич партия ташкилотининг йиғилишида қабул қилинади ва мазкур ташкилот ҳисобиди турувчи коммунистларнинг яридан кўпроги ёқлаб овоз берган тақдирда ҳақиқий деб ҳисобланади. Соғлиғи ёки ёши туфайли ўз аризасига қўра бу ташкилотдаги мунтазам ишдан озод қилинган ва шу муносабат билан партия йиғилишида қатнашмаётган коммунистлар бундан мустаснодирлар.

Район, шаҳар партия комитетларининг бюроси бошланғич партия ташкилотининг партия аъзолигига қабул қилиш ҳақидаги қарорига қўшилмаслигини далил-исботлар билан асослашга ҳақлидир. Бундай ҳолда қарор қайтадан муҳокамага қўйилмайди ва партия ташкилоти тасдиқлагандан кейингина кучга киради.

Партиядан ўчирилган ёки ундан ўз ихтиёри билан чиққан шахслар партияга мажбурий синов муддати билан қайтадан қабул қилиниши мумкин, бундай қарорлар эса район, шаҳар, партия комитетлари бюросида тасдиқланиши керак.

Коммунист ўз хоҳишига қўра ва бошланғич ташкилотларнинг розилиги билан ҳизмат ёки яшаш жойида партия ҳисобиди туради. У доимий ҳисобда турадиган партия ташкилотида ишлаш билан бир вақтда, шундай бошланғич ташкилотлардан бирининг ҳаётида қатнашиш ҳуқуқига ҳам эга.

Партияда камда 30 йил фаол ишлаган коммунистга бошланғич партия ташкилотининг қарори билан «КПСС ВЕТЕРАНИ» фахрий унвони берилиши мумкин.

Агар партия аъзоси соғлиғи ёки ёши туфайли партия ҳаётида қатнаша олмаса, бошланғич партия ташкилоти уни партия ҳисобидан чиқармаган ҳолда шахсий аризаси асосида мунтазам ишдан ва аъзолик бадалларини тўлашдан озод қилишга ҳақлидир. Мазкур ҳолларда партия ташкилоти бундай коммунистлар билан доимий алоқада бўлиши, партия турмуши масалаларини муҳокама қилишда уларнинг фикрини эътиборга олиши, ўз қарорларидан уларни хабардор қилиб туриши, зарур ёрдам ва мадад бериши лозим.

11. Партия сафларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва партия аъзолари ўз вазифаларини қандай бажараётганлигини назорат қилиш мақсадида бошланғич партия ташкилотларининг ёки юқори партия органларининг қарорига биноан коммунистлар улар белгиланган тартибда аттестациядан ўтказиш мумкин.

Бошланғич партия ташкилотлари ва барча поғонадаги партия органлари партия интизомини ва ижтимоий ахлоқ нормаларини бузганлиги учун партия аъзоларига нисбатан танбеҳ бериш ёки ҳайфсан эълон қилиш тарзида чиқиш тарбия ва таъсир чораларини қўришлари мумкин.

Бошланғич партия ташкилоти Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Устави талабларига мос келмайдиган хатти-ҳаракатлари ва ҳулқ-атвори учун партия аъзосини ўз сафидан чиқариши мумкин. Жиноий жавобгарликка тортилаётган коммунистнинг партиядаги аъзолиги масаласи суднинг айблов ҳукми кучга киргандан кейингина қўриб чиқилади.

Аъзолик бадалларини уч ойдан ортқ узри сабабсиз тўламаган партия аъзоси тўғрисидаги масала бошланғич партия ташкилотиди кўриб чиқишнинг лозим. Агар партия аъзосининг партия билан алоқани узганлиги аниқланса, унинг партия сафлариди қилиш-қолмаслиги тўғрисида қарор қабул қилинади. Партияга аъзолик партия аъзосининг партия сафларидан иктиёрий равишда чиқиш тўғрисидаги аризасига биноан, ў бошланғич партия ташкилотиди кўриб чиқилгандан кейин тўхтатилади.

Коммунист партия сафларидан чиқариш тўғрисидаги қарор бошланғич партия ташкилоти йиғилишида қабул қилинади ва мазкур ташкилот ҳисобиди турувчи коммунистларнинг яридан кўпроги шу қарорини ёқлаб овоз берган тақдирда ҳақиқий деб ҳисобланади, соғлиғи ёки ёши туфайли ўз аризаси асосида партия ташкилотиди мунтазам ишдан озод қилинган ва шу муносабат билан партия йиғилишида қатнашмаётган коммунистлар бундан мустаснодирлар.

Изоҳ: Шу масалалар юзасидан ваколатли партия йиғилишини ўтказиш имконияти бўлмаган тақдирда, мазкур масалалар тегишли район, шаҳар партия комитетларининг бюросида кўриб чиқишнинг лозим.

Партиядан чиқарилган ёки жаза олган шахс олти ой давомида район, шаҳар партия ташкилотлари назорат комиссиясидан тортиб то партия назорат органларига шикоят аризаси беришга ҳақлидир. Шикоят аризаси тегишли органга тушган кундан бошлаб узоғи билан икки ойда кўриб чиқилади.

III. Партия ички демократияси

12. Ўзбекистон Коммунистик партияси гоёвий муштараклик ва партиявий ўртоқлик, демократик централизм қондалари асосида яшайди ва ҳаракат қилади. Бу қондалар:

— умуман жумҳурият Коммунистик партияси, унинг барча поғоналари ва ҳар бир коммунистнинг манфаатлари муштараклигини;

— ўз-ўзини бошқариши ва партиялилар оммасининг ҳокимиятини;

— партиянинг барча раҳбар, ижроия ва назорат органларини, одатда, муқобиллик асосида яширин овоз бериш йўли билан сайлашни;

— партия органлари ва уларнинг аъзолари уларни сайлаган ташкилотлар олдида ҳисобот беришини;

— ишда ошкоралик, рўй-ростлик ва ҳамжиҳатлиқни, ҳар бир коммунистнинг ўз фаолияти учун шахсий масъулиятини;

— фикр билдиришда эркинликни, турли қарашлар ва ҳаракат дастурларини таққослашни, ошкора танқид ва ўз-ўзини танқидни;

2

Ўзбекистон Коммунистик партияси жумҳуриятнинг барча коммунистларини ихтиёрий равишда бирлаштирувчи мустақил сиёсий ташкилотдир. У социалистик йўлни танлаган коммунистик истиқболли партия сифатида ўзининг дастурий мақсадларини белгилар экан, инсон ҳуқуқларини, ижтимоий адолатни, маънавий янгилашни, жумҳуриятда яшовчи барча миллатлар ва элатлар учун муносиб турмуш шароитини, уларнинг байналмилал ҳамдўстлигини Ўзбекистон ССЖнинг сиёсий ва иқтисодий мустақилликка эришиши асосида таъминлаш заруратидан келиб чиқиб, социализм назарияси ва практикасини ижодий қайта идрок этишда ақидাপарастларча талқиндан ҳалос бўлган марксизм-ленинизм гоёларига асосланган сиёсий йўлни белгиланган ва ўтказишда, уларни илгор жаҳон ижтимоий тафаккури ютуқлари асосида ривожлантиришда у мустақилдир.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг фаолиятида биронга синф, ижтимоий гуруҳ ёки миллат вакилларига ҳеч қандай имтиёз берилмайди. У миллати ва диний эътиқодидан қатъи назар жумҳурият меҳнатқашларининг манфаатларини ҳимоя қилади. Жумҳурият Коммунистик партияси жамиятнинг барча тараққийпарвар кучлари билан ҳамжиҳат ҳаракат қилишга, умуминсоний қадриятларни эъзозлайдиган, меҳнатқашларининг манфаатларини ифодалайдиган ижтимоий-сиёсий ташкилотлар билан ҳамкорликда ишлашга тайёрдир.

Ўзбекистон Коммунистик партияси жамиятни жипслаштиришга, халқлар ўртасидаги муносабатларда байналмилаллик принципларини қарор топтиришга ҳаракат қилади. Ўзбек халқининг, жумҳуриятда яшовчи барча халқларнинг миллий анъаналари ва урф-одатларини ҳурмат қилишга ҳақлидир. Ирқчилик, миллатчилик ва шовинизмни, миллатлараро ва ижтимоий моjarоларнинг авж олдирилишини қатъиян рад этади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси дастурий мақсадлар ва Устав қондаларининг муштараклиги асосида КПСС таркибига киради. У Ўзбекистон ССЖ Конституцияси, совет қонунлари доирасида ҳаракат қилади ва жумҳуриятда давлат қурилиши, унинг ижтимоий-иқтисодий ва маънавий тараққиёти юзасидан олға сурган дастурлари, уларни рўёбга чиқариш борасидаги амалий ҳаракатлари учун тўла сиёсий масъулиятни ўз зиммасига олади.

I. Ўзбекистон Коммунистик партияси ва КПСС

1. Ўзбекистон Коммунистик партияси КПССнинг стратегик дастурий мақсадлари ва Устадаги асосий қондаларини амалга ошириш йўлларини белгилашда мустақилдир. У ўзининг дастурий ҳужжатлари ва Уставини ишлаб чиқади, шулар асосида сиёсий, мафкуравий, ташкилий, кадрлар, ноширлик, молия-ҳўжалик ва бошқа масалаларни ҳал қилади, бошқа, шу жумладан чет эл партиялари ва ижтимоий ҳаракатлари билан бевосита алоқа боғлайди.

У бошқа интифодош жумҳуриятлар Коммунистик партиялари билан гоёвий муштараклик, тенг ҳуқуқлилик, амалий ҳамкорлик, партиявий ўртоқлик ва бирдамлик асосида муносабат ўрнатади.

2. Ўзбекистон Коммунистик партияси КПССнинг марказий органларига ўз вакилларини тавсия қилади, шунингдек зарурат туғилган тақдирда уларни шу органлардан чакириб олади. Мазкур масалалар бўйича қарорлар жумҳурият Компартиясининг сьездида, сьездлар орасидаги даврда эса жумҳурият партия конференциясида ёки Марказий Комитет пленумида қабул қилинади.

3. Ўзбекистон Коммунистик партиясидан КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва Котибияти, КПСС Марказий Назорат комиссиясига сайланган аъзолар унинг шу органлардаги муҳтор вакиллари ҳисобланади. КПСС турмуши ва фаолиятига оид энг муҳим масалалар муҳокама қилинганда, улар ўз нуқта-назарларини жумҳурият меҳнатқашлари манфаатларига, жумҳурият

— онгли партиявий интизомни, биргалликда ишлаб чиқилган сиёсатни, кўпчилик томонидан қабул қилинган қарорларни ҳамжиҳатлик билан амалга ошириши;

— партия юқори раҳбар органлари қарорларини бажариш қўйи органлар учун, раҳбар партия органлари қарорларини бажариш ижроия ва назорат органлари учун, бошланғич партия ташкилотлари қарорларини бажариш унинг ҳисобиди турган коммунистлар учун мажбурийлигини таъминлайди.

Айрим ташкилотлар, умуман Коммунистик партия доирасида ижтимоий ва партия турмушининг долзарб масалалари юзасидан мунозара ва референдумлар ўтказилиши мумкин. Бу мунозара ва референдумлар Коммунистик партия сьездларининг, партия конференцияларининг, партия комитетлари пленумларининг ташаббуси билан, шунингдек тегишли ташкилот аъзоларининг камиди ундан биринчи бирлаштирувчи партия ташкилотларининг талабига биноан ўтказилади. Ўзбекистон Коммунистик партиясида умумпартия референдумлари, шунингдек, уч ёки ундан ортқ вилоят партия ташкилотининг талабига биноан ҳам ўтказилади.

13. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг бошланғич ташкилотларидан тортиб барча ташкилотлари КПСС ва жумҳурият Коммунистик партияси сиёсатини ишлаб чиқишда қатнашади. Улар ўзларининг ички турмуш ва фаолиятини белгилашда мустақилдир. Партия ташкилотлари ва уларнинг сайланган органлари партиянинг дастурий мақсадларига зид келмайдиган ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Устадаи белгиланган ваколатлар доирасида қабул қилган қарорлари юқори органлар томонидан бекор қилиниши мумкин эмас, шахсий ишларга оид қарорлар бундан мустаснодир.

Юқори партия органи қўйи партия ташкилоти қабул қилган қарорга қўшилмаслигини далил-исбот билан изҳор этишга ҳамда мунозарали масалани ҳал қилиш учун бошланғич партия ташкилотларига, бевосита коммунистларга мурожаат этишга, навбатдан ташқари партия йиғилишини, конференциясини чакиршишга ёки референдум ўтказишга ҳақлидир. Бундай ҳолларда қарорнинг бажарилиши уни қайта кўриб чиқунга қадар, узоғи билан икки ойга тўхтатиб турилади.

14. Партия ташкилотлари ва партия органларининг иши ўзбошимчилик ва яккахокимликдан ҳолд бўлган ҳамжиҳатлик ва шахсий масъулият асосида олиб борилади.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг раҳбар органлари умумий йиғилиш, конференция, сьездан иборатдир. Уларда партия ташкилоти аъзоларининг ёки сайланган делегатларнинг яридан кўпроги, ҳисобот ва сайловлар чоғида эса камдаи ундан икки қисми қатнашган тақдирда улар ваколатли ҳисобланади (соғлиғи ёки ёши туфайли ўз аризасига қўра бу ташкилотдаги мунтазам ишдан озод қилинган ва шу муносабат билан партия йиғилишида қатнашмаётган коммунистлар бундан мустаснодир). Партиянинг раҳбар органлари ижроия органлари (бюро, комитет) ва назорат органлари (назорат комиссияси) сайлайдилар.

Ижроия органлари тегишли партия ташкилотларининг манфаатларини ифодалайди, уларнинг қарорлари ижросини таъминлайди ва ўзларига ҳисобот беришчи ёки партия структурасининг ўзларига нисбатан қўйи бўғинларининг қондалик фаолиятига сьезд, конференция, партия йиғилиши қарори билан берилган ваколатлар доирасида раҳбарлик қилади.

Партия органлари ишининг асосий йўналишлари бўйича доимий ёки муваққат комиссиялар ва ишчи гуруҳлари тузилиши мумкин. Шунингдек, улар коммунистларга ва бошқа фуқароларни шу органлар фаолиятига жалб қилишнинг бошқа шакллари билан фойдаланади. Комиссияларнинг таркибига шу органларнинг аъзолари билан бир қаторда маслаҳатчи ёки кенгашичи сифатида тақдирланган бошқа коммунистлар ҳам сайланиши ёхуд вакиллик иборилиши мумкин. Ижроия органлариди комиссия ва ишчи гуруҳларининг фаолиятини партия комитетининг бюроси, назорат органлариди назорат комиссиясининг раёсати мувофиқлаштириб туради.

15. Партия ташкилотлари, унинг сайланган органлари ошкора ишлайди, партия қарорларига мувофиқ партия

Компартиясининг сьездлари, жумҳурият партия конференциялари ва Марказий Комитет пленумларининг сиёсий йўл-йўриқларига мувофиқ равишда белгилайдилар.

4. КПСС Марказий Комитети Ўзбекистон Коммунистик партиясининг мустақиллигини камситадиган ёки жумҳурият манфаатларига зид қарорлар қабул қилган ҳолларда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бу қарорни ижро учун қабул қилмай низоли масалаларни КПСС Марказий Комитетининг пленуми ёки КПСС Марказий Комитети ва Марказий Назорат комиссиясининг қўшма пленумида кўриб чиқишни талаб қилади.

5. КПССнинг навбатдан ташқари (фавқулодда) сьездини чакиршишга зарурат туғилса, бу масала юзасидан қарорни Ўзбекистон Коммунистик партиясининг сьезди ёки умумжумҳурият конференцияси қабул қилади.

6. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг КПСС таркибиди қилиш-қолмаслиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш зарурати туғилса, бу масалани жумҳурият коммунистларининг референдуми ўтказилгандан кейин Коммунистик партиянинг сьезди ҳал қилади.

II. Ўзбекистон Коммунистик партиясига аъзолик

7. Ўзбекистон ССЖнинг 18 ёшга тўлган, партиянинг дастурий ҳужжатларини тан оладиган ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Уставини бажарадиган, унинг бошланғич ташкилотларидан бирида ишлайдиган ва партияни мунтазам равишда моддий маблағ билан қўллаб-қувватлаб турадиган фуқароси Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзоси бўлиши мумкин.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзоси айни вақтда КПССнинг ҳам аъзоси ҳисобланади ва унинг агонга партия билетига эга бўлади. Жумҳуриятда ишлаш, ўқиш ёки яшаш учун келадиган ҳар бир КПСС аъзоси партия ҳисобига ўтганидан кейин Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзоси бўлади.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзоси бошқа сиёсий партияларда бўлиши ва партия ичиди фракциячилик фаолияти билан шугулланиши мумкин эмас.

8. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг барча аъзолари тенг ҳуқуқлидир. Улар:

— партия ички ва ташқи сиёсати, партия ички турмуши масалаларини кўтариб чиқиш ва эркин муҳокама қилиш, шу масалалар юзасидан қарорлар ишлаб чиқишда қатнашиш;

— партия органларига сайлаш ва сайланиш, уларнинг иши ҳақида ахборот олиш;

— ҳар қандай партия органига ва ҳар бир коммунистга баҳо бериш, уларни танқид қилиш;

— ҳар қандай партия идорасига ариза ва таклифлар билан мурожаат этиш ва ундан жавоб олиш;

— ўз таклифи ёки фаолияти ёхуд ахлоқи тўғрисидаги масала партия органида муҳокама қилинаётган пайтда унинг ишида қатнашиш;

— фаолияти Ўзбекистон ССЖ Конституциясига мос келмайдиган ҳамда партиянинг дастурий мақсадлари ва Устави қондаларига зид бўлмаган жамоат ташкилотлари ва ҳаракатларининг ишида қатнашиш;

— партия муассасалари ва корхоналарининг хизматидан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг аъзолари ўртасидаги муносабатлар партиявий ўртоқлик принциплари асосида бўлади. Унинг ташкилотлари ва комитетларида танқид, қарши айтилган фикрлар учун таъйиқ қилишга, коммунистларни бир-бирига қарама-қарши қўйишга, миллати, касби-кори ва бошқа белгиларига қараб уларнинг Устадаги ҳуқуқларини чеклашга йўл қўйилмайди.

Ҳар бир коммунистнинг ҳимоя қилиш партиянинг дастурий мақсадлари ва Устави қондаларига зид бўлмаган барча ҳолларда партия ташкилотлари ва сайланган органла

4

йиғилишлари, конференциялари, сьездлари, ижроия ва назорат органларининг мажлислари очиқ ўтказилишини, уларда партия матбуоти вакилларининг қатнашишини, ҳужжатларнинг лойиҳалари, стенограммалар, қабул этилган қарорлар ва бошқа материаллар матбуотда эълон қилинишини таъминлайди. Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари коммунистларни ва юқори партия идораларини ўз фаолиятдан мунтазам равишда хабардор қилиб туради. Коммунист ўз партия ташкилотининг партия бюроси ёки партия комитети мажлисида қатнашишга ҳақлидир. Партия сайланган органининг аъзолари ўзларига ҳисобот беришчи органларнинг мажлисларида бемалол қатнаша оладилар, шунингдек партия органи ва унинг аппарати ижтимоий ҳужжатлардан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Партия ички турмуши масалаларини муҳокама қилиш чоғида зарур ҳолларда ёки партия йиғилишлари, партиянинг раҳбар, ижроия ва назорат органларининг ёки мажлислари ўтказилиши мумкин.

16. Ўзбекистон Коммунистик партиясига раҳбар, ижроия ва назорат органлари яширин овоз бериш йўли билан сайланади.

Конференциялар ва сьездларга делегатлар сайлаш, партия комитетлари ва назорат комиссияларига сайлов ўтказиш тартиби тегишли партия комитети, йиғилиши, конференцияси, сьезди томонидан бошланғич, маҳаллий партия ташкилотларининг қарорларини ҳисоба олган ҳолда партиянинг норматив-методик ҳужжатлари асосида белгиланади.

Район, шаҳар, вилоят, Қорақалпоғистон жумҳурияти конференциялари, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг умумжумҳурият конференцияси ва сьездида делегатлар, сайланадиган тегишли партия органларининг аъзолари, албатта, бошланғич партия ташкилотлари томонидан номзодлар кўрсатиш йўли билан сайланади.

Партия аъзолари сайлов пайтида чекланмаган миқдорда номзодлар кўрсатиш ва уларни далил-исботлар билан рад этиш, шу жумладан ўз номзодини ҳам кўрсатиш ҳақда этиш ҳуқуқига эгадирлар.

Партия комитетлари ва назорат комиссияларининг, уларга ҳисобот беришчи органлар (бюро, котибият, раёсат)нинг таркибинин сайлаш пайтида бошланғич партия ташкилотлари ҳам, шунингдек раҳбар, ижроия ва назорат органлари ҳам номзодлар юзасидан тақдирлар кириш ҳуқуқига эгадир. Тушган таклифларнинг ҳаммаси шу органларни ташкил этадиган йиғилишда, конференцияда, сьезда, партия комитети (назорат комиссияси) пленумида албатта кўриб чиқишнинг лозим.

Овоз бериш учун рўйхатда исталганга номзод кирилади. Йиғилишда, конференцияда, сьезда, партия комитетининг, назорат комиссиясининг пленумида овоз беришда қатнашган партия аъзолари овозларининг яридан кўпрогини олган номзодлар сайланган деб ҳисобланади.

Партия комитетлари, назорат комиссиялари бевосита қўйи ташкилотлардан вакиллар юбориш йўли билан ҳам сайланиши мумкин, бу ташкилотлар ўз вакилларни чакириб олиш ҳуқуқига эгадир. Партия комитетлари ва назорат комиссиялари аъзоларини сайлаш вақтида қўйи партия ташкилотларининг мутаносиб вакилларини таъминлаш заруриятига қўра, уларнинг ҳиссалари белгиланиши мумкин.

17. Район ва ундан юқори поғонадаги сайланадиган партия органларининг аъзолари шу лавозимнинг ўзига узоғи билан кетма-кет икки муддатга сайланиши мумкин. Партия аъзоси Ўзбекистон Коммунистик партиясининг сайланадиган органларидан қўйи билан иккитасига аъзо бўлиши мумкин. Фавқулодда ҳолларда, айрим партия ташкилотларидан вакил бўлиши лозимлиги мақсадда мувофиқлигини ҳисоба олиб, уларнинг аъзоларини айни бир вақтда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг сайланадиган учта органига сайлаш мумкин.

Ижроия ва назорат органларининг таркиби уларнинг ваколат муддати туғилган аввал янгилашни ёки тўлатукин қайтадан сайланиши мумкин. Масала, тегишли ташкилот аъзоларининг камиди ундан бир қисмининг бирлаштирувчи партия ташкилотларининг талабига мувофиқ ёхуд сайланган органининг айрим ёки барча аъзоларини

ихтиёр ривашида истеъфо бериш тўғрисидаги аризасига биноан қўриб чиқилади.

Партия комитети ёки нозорат комиссияси айрим аъзоларнинг ваколатлари муддатидан аввал ўхшатиладиган тақдирда уларнинг ўрнига қуйи партия ташкилотларининг томонидан бевосита вакил юбориш ёки шу ташкилотларнинг тавсияси асосида бевосита пленумнинг ўзида ўзгариш йўли билан қўшимча равишда янги аъзолар сайланиши мумкин.

Барча поғоналардаги партия комитетларининг котиблари, нозорат комиссияларининг раислари улар тегишли йиғилишларда, конференциялар ва съездларда шу органларнинг аъзолари этиб сайланган пайтнинг ўзида ёки конференция, съезд томонидан берилган ваколатларга биноан партия комитетлари ва нозорат комиссияларининг пленумларида сайланадилар. Улар тегишли партия комитетига ёки нозорат комиссиясига ҳисоб бериб турадилар, партия аппарати ташкилотидан бўлак ҳар қандай партия ташкилотининг ҳисобидан турадилар.

Марказий Комитет, Қорақалпоғистон жумҳурияти, вилоятлар партия комитетлари ўзларига нисбатан қуйи партия комитетларининг котибларини тавсия этиш ва қабул қилишга ҳақли бўлиши, мазкур масалалар ҳусусида ихтилоф бўлган тақдирда эса тегишли партия ташкилотининг навбатдан ташқари конференциясининг қақриш ёки бу ташкилотда референдум ўтказиш ҳуқуқига эгадирлар.

18. Партия комитетлари ва нозорат комиссиялари ўзларини тўзган партия ташкилотларига ҳисоб бериб турадилар. Сайланган органнинг ҳар бир аъзоси ўз иши ҳақида уни сайлаган ёки тавсия қилган партия ташкилотлари олдидан йилга камида бир марта ҳисобот беради.

19. Қарорларни ишлаб чиқиш пайтида партия ташкилотлари ва уларнинг органлари ҳамма нукта назарларини қўриб чиқишга мажбурдир. Қўлчилик қабул қилган қарор барча учун мажбурдир. Озчилик ўз нукта назарини партия йиғилишларида, конференцияларида, съездларида, ижроия ва нозорат органларининг мажлисларида, партия оммавий ахборот воситаларида ҳимоя қилиш, қўшимча маърузалар билан чиқиш, ўз фикрини протоколларда қайд этириш, баҳсли масалаларни ўз ташкилотига ёки юқори органларда қайта қўриб чиқишнинг талаб қилиш ҳуқуқига эгадир.

Партия комитетларида ва нозорат комиссияларида, уларнинг бюросларида, раёсатларида ихтилоф чиққан тақдирда қарор лойиҳаси тақрири муҳокама қилинади ва шу орган аъзоларининг қўлчилик овози билан қабул қилинади.

Съездлар, конференциялар, йиғилишларнинг қарорлари партия ташкилотлари учун мажбурдир. Комитетлар ва бюросларнинг қарор лойиҳаси қайси партия ташкилотига тааллуфли бўлса, тайёрлаш жараёнида уша ташкилотда муҳокама қилинади ва қабул этилгандан кейин ижро учун мажбур бўлади.

20. Партиянинг сайланадиган органлари ваколатлари даврда ўзига бўйсунмаган ишчи аппаратини тўзди. Бу аппарат улар фаолиятида асосан ахборотларни тўлаш ва таҳлил қилиш, социологик тадқиқотлар ўтказиш ва масалалар бериш хизматини ўтайди, асосан сайланадиган органни четлаб ўтиб буруқ тўсилади йўл-йўриқлар ва тавсиялар бериши мумкин эмас. Партия аппарати бошлангич ва маҳаллий партия ташкилотларининг тавсиясига мувофиқ тузилади. Партия аппаратининг ходимлари меҳнат қонуни қўриқ этилади.

21. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ташкилотлари ва комитетлари ўз маблаглари ёки бошқа ташкилотлар билан биргаликда газет ва журналлар, бюллетенлар, таъшиқот, маълумот-ахборот ва бошқа материалларни нашр қилиш, тегишли таҳририятларни тузиш, телекўрсатув ва радиокўрсатув студияларини ташкил қилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Партиянинг оммавий ахборот воситалари партия ташкилотлари ва комитетларининг органларидир, уларнинг раҳбарлари тегишли партия йиғилишда, конференциясида, съездда, партия комитетининг пленумида сайланади.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг марказий ахборот воситалари Қорақалпоғистон жумҳурияти ва вилоятлар партия ташкилотларининг раҳбар, ижроия ҳамда нозорат органлари талабига биноан баёнот ва муносабатлар, маҳаллий партия матбуоти эса шаҳар, район ва бошлангич партия ташкилотларининг ҳужжатларини эълон қилишга мажбурдир.

IV. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ташкилий тузилиши

22. Ўзбекистон Коммунистик партияси ҳудудий-ишлаб чиқариш белгисига қараб тузилади. Бошлангич партия ташкилотлари унинг негизли ташкил этади, бу ташкилотлар коммунистлар ишлайдиган ёки яшайдиган жойда тузилади ҳамда ҳудуд бўйича партиянинг таянч бўлишига — район, шаҳар, сўғра эса Қорақалпоғистон жумҳурияти, вилоятлар партия ташкилотлари билан бўлади. Ўзбекистон ССЖнинг лойиха тартибидида иш олиб борадиган Тошкент шаҳар партия ташкилоти вилоят ташкилоти ҳуқуқига эга бўлиб, ўз масалаларини бевосита Ўзбекистон Коммунистик партиясининг юқори ва марказий органлари орқали ҳал қилади.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ташкилотлари ва комитетлари жумҳурият ҳудудида жойлашган Қўрол Кучларининг партия ташкилотлари билан алоқа ўрнатади ва улар билан ҳамжиҳат бўлиб ишлайди.

Қўрол Кучларининг коммунистлари Ўзбекистон Коммунистик партиясининг сайланадиган органлари ва ташкилотларига сайлашлари ва сайланишлари мумкин. Район, шаҳар, вилоят, жумҳурият партия конференциялари ва Ўзбекистон Коммунистик партияси съездига делегатлар жумҳурият Коммунистик партиясининг тегишли комитетлари белгиланган ваколат нормалари асосида қўшни қисмлари ва бирлашмаларининг партия йиғилишлари ва конференцияларида сайланадилар.

Коммунистларнинг ёки партия раҳбар ва ижроия органларининг ташаббуси билан партия ташкилотлари котибларининг кенгашлари, партия клублари, назарий семинарлар, сиёсий марказлар, кеска партия аъзоларининг кенгашлари ҳамда коммунистларни қизиқтирадиган масалалар ва муаммолар бўйича уларнинг бошқа шаклдаги бирлашмалари тузилиши ва ишлаши мумкин. Улар бошлангич партия ташкилотлари бўлмай, партиянинг дастурий йўл-йўриқларига асосланиб, турли масалаларни муҳокама қиладилар ва бу масалалар юзасидан ўз нукта назарларини ишлаб чиқариш, ҳар қандай поғонадаги партия комитетларининг муҳокамасига тақлифлар ва лойиҳалар киритадилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкилотларида партия сиёсати ва фаолиятининг энг муҳим муаммоларини муҳокама қилиш даврда коммунистлар муҳокама этилаётган ҳужжатлар (ҳаракат дастурлари) бўйича ўз лойиҳаларини биргаликда ишлаб чиқиш учун гуруҳларга бириктирилади мумкин, бу гуруҳларнинг ички иртисига эга бўлган ташкилий тузилмалар (фракциялар) тарзида шаклланиши истисно этилади. Тузилган фракциялар тарқатиб юборилиши, унга кирган партия аъзолари аттестация қилиниши керак.

БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ

23. Бошлангич партия ташкилотлари Ўзбекистон Коммунистик партиясининг негиз ҳисобланади, улар камида уч партия аъзоси бўлган тақдирда, уларнинг ташаббуси ёки тегишли район, шаҳар партия комитетининг тақлифи билан ташкилот йиғилишининг қарори асосида тузилади. Уларни рўйхатга олиш масаласини район, шаҳар партия комитетининг бюроси ҳал қилади.

лифларин юқори партия комитетига ҳавола қилади. Бюро ҳар йил ўз фаолияти тўғрисида тегишли партия комитетининг пленумида ҳисобот бериб туради.

Район, шаҳар, партия комитетларининг бюроси бошлангич партия ташкилотининг қарорига даяллар асосида қўшилмаслиги, бу қарор партия Дастури ва Устави қондаларига зид бўлса, уни беор қилиш ҳуқуқига эга.

Район, шаҳар партия комитетларида коммунистлар ҳисоба олиб борилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ, ВИЛОЯТЛАР ТАШКИЛОТЛАРИ

26. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Қорақалпоғистон жумҳурияти ташкилоти Ўзбекистон Коммунистик партияси сиёсати доираларида иш олиб бораётган, у Қорақалпоғистон жумҳуриятида давлат қурилиши, унинг иқтисодий, ижтимоий ва маданий ривожланиши масалаларида ўз сиёсий йўлини муостақил равишда белгилайди. У жумҳурият доирасида қабул қилган қарорлар ва юқори партия органларининг қарорлари бажарилишини таъминлайди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Марказий Назорат комиссиясини сайлаш чоғида Қорақалпоғистон жумҳурияти партия ташкилоти учун унинг шу органларда мутаносиб ваколатини таъминлайдиган ҳиссаси белгиланади. Қорақалпоғистон жумҳурияти партия комитетининг биринчи котиби Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ва Марказий Комитет Бюросининг таркибига кириди.

Вилоятлар партия ташкилотлари вилоят доирасида партия сиёсатини амалга ошириш юзасидан иш олиб боради, ўзлари қабул қилган қарорларнинг ҳамда юқори партия органлари қарорларининг бажарилишини таъминлайди.

Қорақалпоғистон жумҳурияти ташкилотининг, вилоятлар партия ташкилотларининг навбатдан конференциялари тегишли партия комитети томонидан 5 йилда камида бир марта қақрилади.

Партия комитетининг қарорига, тегишли нозорат комиссиясининг ёки Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг тақлифига биноан мазкур ташкилот аъзоларининг камида учдан бир қисmini бирлаштирувчи ташкилотларнинг талаби билан навбатдан ташқари партия конференцияси қақрилади.

Қорақалпоғистон жумҳурияти партия конференцияси, вилоят партия конференцияси 5 йил муддатга тегишли партия комитетини, шунингдек нозорат комиссиясини сайлайди, уларнинг ҳисоботларини тинглайди, ҳисоботлар юзасидан қарорлар қабул қилади, уларнинг фаолиятига баҳо беради.

Тегишли партия комитетларининг конференциялари, шунингдек, зарур деб топилганда, лекин ярим йилда бир марта қақриладиган пленумлари партия ташкилотларининг фикрини ҳисоба олиб, ўз ҳудудидан сиёсий, миллий, ижтимоий, иқтисодий, экологик, маданий-маънавий муаммоларини ҳал этиш дастурларини ишлаб чиқади ҳамда давлат ҳокимияти органларига ва аҳолига тақдим қилади. Конференция ва пленумларда партия ички турмуши, кадрлар иши, партия ташкилотларининг тузилиши ва бюджет, напришти ва молия-хўжалик фаолияти масалалари муҳокама қилинади. Зарур бўлганда тегишли партия комитетлари ва нозорат комиссияларининг қўшма пленумлари қақрилиши мумкин.

Қорақалпоғистон жумҳурияти, вилоят, партия комитетлари конференциялари оралиғидан даврда уларга конференциялар томонидан берилган ваколатлар доирасида тегишли партия ташкилоти манфаатларини ҳимоя қилади, ўзига қарашли органлар ишига раҳбарлик қилади ва рай-

он, шаҳар партия ташкилотларининг жорий ишларини мувофиқлаштириб турадилар.

Қорақалпоғистон жумҳурияти, вилоят партия комитетлари пленумларида ўз таркибидан бюроси сайлайди, конференциялар оралиғидан даврда эса конференциялар томонидан берилган ваколатлар асосида янги вақтда партия комитети бюросининг аъзоси бўлган котибларни сайлайди.

Бюро тегишли партия комитети пленумлари ва юқори партия органлари қарорларининг бажарилишини ташкил қилади, шу мақсадда район, шаҳар партия ташкилотлари ва партия комитети комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириди, комитет аппаратининг ишига раҳбарлик қилади.

Бюро энг йирик бошлангич партия ташкилотларининг партия комитетларига уларнинг розилиги билан, шунингдек, тегишли район, шаҳар партия комитетининг фикрини ҳисоба олиб, коммунистлар ҳисобини юритиш масалаларида район партия комитети ҳуқуқига беради. Бюро ўз фаолияти ҳақида ҳар йил тегишли партия комитетининг пленумида ҳисобот беради.

Қорақалпоғистон жумҳурияти, вилоят партия комитетлари қабул қилинадиган қарорлар ижросини ташкил этиш ҳамда тегишли партия комитетлари аппаратида раҳбарлик қилиш учун ўз пленумининг қарорига биноан котибни тузишлари мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING РАЙОН, ШАҲАР, ВИЛОЯТ, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ НАЗОРАТ КОМИССИЯЛАРИ

27. Район, шаҳар, вилоят, Қорақалпоғистон жумҳурияти партия ташкилотларининг нозорат комиссияси бошлангич партия ташкилотлари тавсия этган коммунистлар орасидан сайланади. Назорат комиссиясининг аъзолари тегишли партия комитети аппаратида ишлайдиган мумкин. Назорат комиссиялари Ўзбекистон Коммунистик партияси дастурий ҳужжатлари ва Уставининг бажарилишини, раҳбар партия органларининг қарорлари ижросини нозорат қилиб боради. Улар партия ташкилотларининг фаолиятида коллегиялик, ошкоралик, партия ички демократияси қондаларига риоя этилишини текширади, бюрократизм ва ўзбошимчиликка қарши курашади, партия сафларининг бирлигини мустаҳкамлашга қўмақлашади. Коммунистларнинг партия иртизомига ва ижтимоий-ахлоқ қондаларига қандай риоя қилинаётганликлари билан боғлиқ масалаларни ҳал этади, партия аъзоларининг нафосиятини ва кадр-кимматини ҳимоя қилади, уларнинг ишқик аризаларини қўриб чиқади, танқиди бўғишда, сунистеъмолчиликда айбдор бўлганларни партиянинг жавобгарлигига тортади, партия бюджетни ижросини ҳамда партия комитетлари ва партия муассасалари молия-хўжалик фаолиятини тафтиш қилади.

Нозорат комиссияси уни сайлаган орган олдидан ҳисобот бериб туради, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Уставига ҳамда тегишли партия конференцияси тақлифлаган низомига мувофиқ тақлиф қилади. Ҳуқуқият ҳақида коммунистларга мунтазам ахборот бериб туради. Назорат комиссияларининг пленумлари зарур деб топилганда, бирок ярим йилда камида бир марта ўтказилади.

Нозорат комиссияси ўз фаолиятидаги жорий масалаларни муҳокама қилиш ва ҳал этиш учун ўз таркибидан раёсат сайлайди, раёсат ишига комиссия раиси раҳбарлик қилади. Раёсат ҳар йил ўз фаолияти тўғрисида тегишли нозорат комиссиясининг пленумида ҳисобот бериб туради.

Нозорат комиссияларида улар фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича ишчи нозорати гуруҳлари тузилиши мумкин.

Бу гуруҳлар нозорат комиссиясининг пленумларида комиссия аъзоларида, шунингдек, гуруҳга маслаҳатчи ёки кенгашичи сифатида киритилган бошқа коммунистлардан тузилади.

Нозорат комиссиясининг аъзолари тегишли партия комитетларининг пленумлари ишида, партия комитетларининг аъзолари эса нозорат комиссиялари пленумларининг ишида маслаҳат овози билан қатнашишлари мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING РАЙОН, ШАҲАР ТАШКИЛОТЛАРИ

25. Бошлангич ташкилотларни бевосита бирлаштирувчи район ва шаҳар партия ташкилотлари Ўзбекистон Коммунистик партиясининг таянч бўлиларидир.

Район, шаҳар коммунистларининг навбатдаги партия конференциялари тегишли район, шаҳар партия комитетлари томонидан 5 йилда камида бир марта қақрилади.

Район, шаҳар партия комитетларининг қарорига, тегишли нозорат комиссияси ёки юқори партия комитетининг тақлифига, мазкур ташкилотнинг камида учдан бир қисmini бирлаштирувчи партия ташкилотларининг талабига биноан навбатдан ташқари партия конференцияси қақрилади.

Район, шаҳар партия конференцияси район, шаҳар партия комитетини, шунингдек нозорат комиссиясини 5 йил муддатга сайлайди, уларнинг ҳисоботларини эшитади, фаолиятига баҳо беради, бошлангич партия ташкилотларининг фикрини ҳисоба олиб, район, шаҳар партия ташкилоти ишнинг асосий йўналишларини белгилайди.

Район, шаҳар партия комитети конференциялар оралиғидан даврда конференциялар томонидан берилган ваколатлар доирасида район, шаҳар партия ташкилотининг вакили бўлиб, ўзига қарашли органларнинг ишига раҳбарлик қилади ва бошлангич партия ташкилотлари фаолиятини мувофиқлаштириб туради, улар билан биргаликда меҳнат коллективларида ва фуқаролар яшайдиган жойларда партия сиёсати ва қарорларини амалга ошириш соҳасидаги ишларни ташкил қилади, аниқ ижтимоий-иқтисодий, маданий ва бошқа муаммоларни ишлаб чиқади, уларни жамоатчилик ва маҳаллий ҳокимият органлари муҳокамасига қўяди ва амалга оширишга қўмақлашади. Ўз ваколатига кирувчи масалаларни, яъни кадрлар, структура, бюджет-молия масалаларини бошлангич партия ташкилотлари билан биргаликда ҳал қилади.

Район, шаҳар партия комитетларининг пленумлари зарур ҳолларда, бирок ярим йилда камида бир марта қақрилади. Зарурат туғилганда, район, шаҳар комитетларининг ва тегишли нозорат комиссияларининг қўшма пленумлари қақрилиши мумкин.

Район, шаҳар партия комитетларининг пленумлари бошлангич партия ташкилотларининг фаолияти Ўзбекистон Коммунистик партияси Уставининг талабларига зид келган ҳолларда ушбу ташкилотни тарқатиб юбориш ҳақида қарор қабул қилиб, сўғра унинг аъзоларини аттестациядан ўтказиш ҳуқуқига эга.

Район, шаҳар партия комитетлари бошлангич ташкилотларнинг фикрларини ҳисоба олиб, пленумларида ўз таркибидан бюроси сайлайди, конференциялар оралиғидан даврда эса конференциялар томонидан уларга берилган ваколатларга биноан ани вақтда район, шаҳар партия комитетлари бюросининг аъзолари бўлган котибларни сайлайди.

Бюро район, шаҳар партия комитетлари пленумларининг ва юқори партия органларининг қарорлари ижросини ташкил қилади, шу мақсадда бошлангич партия ташкилотларининг ва район, шаҳар партия комитетлари комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириб туради, комитет аппаратининг ишига раҳбарлик қилади. Бюро бошлангич партия ташкилотларини рўйхатга олиш ҳақида қарор қабул қилади, энг йирик бошлангич партия ташкилотларининг партия комитетларига уларнинг розилиги билан коммунистларни ҳисоба олиш масалаларида район партия комитети ҳуқуқини бериш ҳақидаги тақ-

Ишлаб чиқаришдаги бошлангич партия ташкилотлари битта меҳнат жамоасида ёки битта шаҳар, район ҳудудига жойлашган меҳнат коллективларининг ишлаб чиқариш ёки бошқа бирлашмасида ишлаб турган коммунистларни бирлаштириш йўли билан тузилади.

Ҳудудий бошлангич партия ташкилотлари мазкур ҳудудда ишлаб турган коммунистларни бирлаштириш йўли билан ҳам, шунингдек турар жой, маҳалла ёки даҳа ичидagi партия ташкилотларини бирлаштириш йўли билан ҳам тузилиши мумкин.

Бошлангич партия ташкилоти ўз таркибидан партия гуруҳларини ва ҳеч партия ташкилотларини тузилиши мумкин. Унинг йиғилиши қарорига мувофиқ партия гуруҳларига ва ҳеч партия ташкилотларига партияга аъзолик билан боғлиқ бўлган масалаларда бошлангич ташкилот ҳуқуқи берилиши мумкин. Бундай ҳуқуққа эга бўлмаган ҳеч партия ташкилотлари ва партия гуруҳлари бошлангич партия ташкилоти йиғилишининг қарори билан уларга берилган ваколатлар доирасида ишлайди.

Ишлаб чиқаришдаги бошлангич партия ташкилотларида ҳудудий ҳеч партия ташкилотлари ёки партия гуруҳлари тузилиши мумкин.

Бошлангич партия ташкилотлари ўз фаолиятининг аниқ вазифаларини ва шарт-шароитларини эътиборга олиб, Дастур ва Устав қондаларига биноан партияга қабул қилиш ва ундаги аъзоликни ўхшатиш, ўз тузилишини, иш йўналишини ва услубини, партия йиғилишлари, сиёсий тақлифлар ўтказиш даврийлиги ва тартибини, молиявий-хўжалик фаолиятини белгилаш масалаларини муостақил равишда ҳал қилади, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотлари билан ўзаро муносабатини йўлга қўяди.

Бошлангич партия ташкилотлари партия қарорларини тартиб қилади ва амалга оширади, меҳнат жамоаларида ва аҳоли орасида партиянинг сиёсий йўлини ўтказишда барча поғоналардаги партия комитетларига қўмақлашади, партиянинг мафкуравий, сиёсий ҳамда ташкилотчилик вазифаларини амалга оширади, иқтисодий ва ижтимоий вазифаларининг ҳал этилишига таъсир ўтказиш, ижтимоий адолатни қаттиқ туриб ҳимоя қилади.

Бошлангич партия ташкилотлари партия съездларини, конференцияларини, партия комитетлари ва нозорат комиссиялари пленумларини тайёрлаш пайтида ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш, ҳар қандай партия органнинг қарорига ўз муносабатини билдириш ҳуқуқига эгадир, мазкур партия органи эса масаланинг моҳияти юзасидан жавоб қайтаришга мажбурдир. Бошлангич партия ташкилотлари ўз ҳисобидан турадиган ёки ўзи партия органларига тавсия этган коммунистларни барча поғоналардаги партия органларининг таркибидан қақриб олиш тўғрисида тақлиф киритишлари мумкин.

24. Бошлангич партия ташкилотларининг партия йиғилиши заруратга қараб, бирок камида икки ойда бир марта қақрилади. Умумий партия йиғилишини ўтказишнинг иложи бўлмаган тақдирда партия конференцияларини қақриш ёки ягона кун тартиби билан ҳеч партия ташкилотларида ва партия гуруҳларида йиғилишларини ўтказиш мумкин.

Бошлангич партия ташкилоти таркибидан бошлангич ташкилот ҳуқуқига эга бўлган ҳеч ташкилотларни мавжуд бўлган тақдирда унинг йиғилиши (конференцияси) қундалик ишчи бошқариш учун икки-уч йилга партия комитети ва унинг котибини, бошқа ҳамма ҳолларда партия бюросини сайлайди. 15 нафар ва ундан кўпроқ партия аъзоси бўлган бошлангич партия ташкилотларида, коммунистларнинг фикрига қўра нозорат комиссиялари сайланиши мумкин.

Ҳисобидан 15 нафардан камроқ партия аъзоси бўлган бошлангич ва ҳеч партия ташкилотлари, олдига, ўз таркибидан икки бўғиларни тузади. Уларда қундалик ишчи йиғилиш белгиланган муддат ва тартибда бошқариш учун партия ташкилотининг котиби ва унинг ўринбосари, партия гуруҳларида эса партия гуруҳи ташкилотчиси сайланади.

Партия комитетлари ва нозорат комиссиялари ўзаро келишмовчиликларини, муроаса келтирувчи комиссиялар тузиш йўли билан ёки қўшма пленумларида ҳал этади. Бундай қарор алоҳида-алоҳида овозга қўйилганда партия комитети ва нозорат комиссияси аъзоларининг камида учдан икки қисmini уни ёқлаб овоз бергандида қабул қилинган деб ҳисобланади. Вуқудда келган келишмовчиликларни қўшма пленумда ҳал этиш имконияти бўлмаган тақдирда улар юзасидан партия органи қарор қабул қилади ёки тегишли партия ташкилотининг навбатдан ташқари конференцияси қақрилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING ЮҚОРИ ВА МАРКАЗИЙ ОРГАНЛАРИ

28. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг съезди унинг олий органидир. Навбатдаги съездлар Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети томонидан ҳар 5 йилда камида бир марта қақрилади. Марказий Комитетнинг съезд қақриш, унинг кун тартиби ва вакиллик нормаси тўғрисидаги қарори съездга камида уч ой қолганда эълон қилинади. Марказий Комитет съезд муҳокама-сига қўйилганда асосий масалаларга доир ҳужжатлар лойиҳаларини съездга камида бир ой қолганда эълон қилади.

29. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг навбатдан ташқари (фавқулодда) съезди Марказий Комитет томонидан унинг ташаббуси билан, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Назорат комиссиясининг тақлифига қўра ёки жумҳурият коммунистлари умумий сонининг камида учдан бир қисmini бирлаштирган партия ташкилотларининг, шунингдек, уч ва ундан ортқ вилоят партия ташкилотларининг талабига мувофиқ қақрилади. Съезд икки ой ичид қақрилади ва унда қўлчилик вилоят партия ташкилотларининг вакиллари қатнашган тақдирда ваколатли ҳисобланади.

Марказий Комитет навбатдан ташқари (фавқулодда) съездин қақримаган тақдирда уни ўтказишнинг талаб қилган ташкилотлар навбатдан ташқари (фавқулодда) съездин қақриш бўйича партия Марказий Комитети ҳуқуқларидан фойдаланадиган ташкилот комитетини тузиши мумкин.

30. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг съезди: — Марказий Комитет ва Марказий Назорат комиссиясининг, съездга сайланган бошқа органлар ва шахсларнинг ҳисоботлари ва маърузаларини тинглайди, улар юзасидан қарорлар қабул қилади ва уларнинг ишига баҳо беради;

— Ўзбекистон Коммунистик партиясининг дастурий ҳужжатлари ва Уставини қабул қилади, уларни қайта қўриб чиқади ва ўзгартиради, жумҳурият Коммунистик партияси номидан КПСС Дастури ва Уставига ўзгартишлар киритиш юзасидан тақлифлар тақдим этади;

— Ўзбекистон Коммунистик партиясининг жумҳуриятда давлат тузилиши, унинг ижтимоий-иқтисодий ва миллий-маданий тараққиёт соҳасидаги сиёсий йўлини, ўз назарий, мафкуравий ва ташки

33. Марказий Комитет пленумлари орасидаги даврда сиёсий ва ташкилий масалаларни ҳал қилиш учун Марказий Комитет Бюросини сайлайди, партия қарорлари ижросини ташкил этиш ва Марказий Комитет аппаратида раҳбарлик қилиш учун эса Котибиятни тўзди. Бюро ва Котибият аъзолари сонини Марказий Комитет пленуми белгилайди. Марказий Комитет котиблари Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бюроси таркибига кирдилади. Бюро ва Котибият ишига Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, у йўқлигида иккинчи котиби раҳбарлик қилади.

Марказий Комитет Бюроси қарорларини партия ташкилотларига ўз номидан юборади. Бюро энг муҳим масалаларга доир қарорларни бошланғич партия ташкилотлари муҳокамасига қўяди, сўнгра Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети пленуми тасдиғига тақдим этади.

Марказий Комитет Бюроси ҳар йили Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети пленумида ўз фаолияти ҳақида ҳисобот бериб туради.

34. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетида унинг фаолиятидаги асосий йўналишлар бўйича доимий комиссиялар тузилади. Улар пленумда Марказий Комитет аъзоларидан, шунингдек маслаҳатчи ва кенгашичи сифатида тасдиқланадиган бошқа коммунистлардан тузилади. Комиссияларга Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг котиблари ёки Бюро аъзолари бошчилик қилади.

35. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Назорат комиссияси ўз фаолиятида Ўзбекистон Коммунистик партияси Уставига ҳамда Ўзбекистон Коммунистик партияси съездида тасдиқланадиган Ўшмага асос қўлади. У ўз фаолиятида доир жорий масалаларни кўриб чиқиш ва ҳал қилиш учун ўз таркибидан раёсат сайлайди, раёсат ишига комиссия раиси раҳбарлик қилади.

Марказий Назорат комиссиясида унинг фаолиятидаги асосий йўналишлар бўйича ишчи назорат гуруҳлари тузилади. Улар Пленумда комиссия аъзоларидан, шунингдек, гуруҳга маслаҳатчи ёки кенгашичи сифатида кириштириладиган бошқа коммунистлардан тузилади.

Марказий Назорат комиссиясининг аъзоси аниқ вақтда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси бўлиши ва унинг аппаратида ишлаши мумкин эмас.

36. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Марказий Назорат комиссияси йилига камда икки марта ялпи мажлис ўтказиши, зарур ҳолларда эса қўшма мажлислар ўтказиши. Қўшма пленумларнинг қарорлари алоҳида овозга қўйилиб, кўпчилик ёқда овоз берган тақдирда, келишмовчиликлар юзата келганида эса Марказий Комитет ва Марказий Назорат комиссияси аъзоларининг камда учдан икки қисми ёқда овоз берганида қабул қилинган деб ҳисобланади.

Марказий Комитет ва Марказий Назорат комиссиясининг қўшма пленумида вужудга келган келишмовчиликни ҳал қилиш имконини бўлмаганида, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг навбатдан ташқари съездини чақириш ҳақида қарор қабул қилинади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзолари Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Назорат комиссиясининг пленумлари ишида, Марказий Назорат комиссиясининг аъзолари эса Марказий Комитет пленумлари ишида маслаҳат овози билан қатнаша олади.

V. Советлар, давлат органлари, жамоат ташкилотларидаги коммунистлар

37. Ўзбекистон Коммунистик партияси бошқа ижтимоий-сиёсий кучлар билан эркин мусобақада сиёсий раҳбарликка бўлган ўз ҳуқуқини ҳимоя қилиб, ўзининг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва бошқа дастуриларини ишлаб чиқариш ва жамиятга тақдим этиш, оммаи партия томонига ва сафарига жалб қилади, Совет, давлат, ҳўжалик ор-

ганлари ва меҳнат жамоаларида ишловчи коммунистлар орқали ўз сиёсий йўлини ўтказиши.

У жумҳурият Президентини, Ўзбекистон ССЖ ва маҳаллий Советлар халқ депутатларини сайлаш пайтида ўз номзодларини кўрсатади, уларга сайлов кампаниясини ташкил этишда қўмаклашади, сиёсий усуллар билан уларнинг сайланишини таъминлашга ҳаракат қилади.

Партия ташкилотлари Конституция асосида ва унга мувофиқ амал қилаётган бошқа ижтимоий-сиёсий ташкилотлар ва тузилмалар билан сайловдаги битимлар тузиш, улар кўрсатган ва партия аъзоси бўлмаган номзодларни қўллаб-қувватлаш мумкин.

38. Халқ депутатлари Советларига сайланган жумҳурият коммунистлари Советларнинг ваколати даврида ўз фаолиятларини мувофиқлаштириш ҳамда сайловчиларнинг эркин-хоҳиши ва нақзалларини амалга ошириш учун Ўзбекистон Коммунистик партиясининг партия гуруҳларига бирлашадилар. Коммунистларнинг Советларда раҳбар партия органларидан мустақил бўлган, лекин КПСС ёки Ўзбекистон Компартияси номидан иш қўрадиган гуруҳлар ёки фракциялар тузилиши йўл қўйилмайди.

Партия гуруҳлари партия съездида ва конференцияларда, тегишли партия комитетлари пленумларининг қарорларига асос қўлади, уларнинг тавсияларини ҳисобга олади. Уларнинг аъзолари Советларнинг сессияларида, комитетлари ва комиссияларида партия гуруҳлари йиғилишларида кўпчилик томонидан ишлаб чиқилган ва қабул қилинган йўналишларда туршишлар шарт.

Партия гуруҳлари жорий ишлар учун бюро ёки раис сайлаши мумкин.

Советлардаги партия гуруҳлари зарур ҳолларда ўз таркибидан регионнинг маъмурий-ҳудудий бўлинишига, уларнинг комитетлари ва комиссиялари ишидаги иштирокига биноан ёки бошқа белгиларига кўра коммунист депутатларини бирлаштирувчи тузилмалар ташкил этишлари мумкин. Бу тузилмалар Совет партия гуруҳи бюросига ўз вазифаларини юборади.

39. Ўзбекистон Коммунистик партияси жумҳуриятнинг ҳуқуқларини таъминлаш, демократия ва ижтимоий адолат позициясида турлидаги, Ўзбекистон ССЖ Конституцияси негизида ва доирасида иш қўрадиган ижтимоий кучлар билан ҳамкорлик қилади. У ўз муносабатларини қасба уюшмалари, бошқа жамоат ташкилотлари ва оммавий ҳаракатлар билан сиёсий ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик, бошқача нуқтан назарни ҳурмат қилиш асосида олиб боради.

Жамоат ташкилотлари томонидан қабул қилинган съездлар ва конференцияларда Советлардаги гуруҳларга ўхшаш партия гуруҳлари тузилиши мумкин.

40. Партия органлари ва бошланғич партия ташкилотлари ёшлар билан ишлашда Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Уюшмасига таянади, социалистик масаладаги бошқа ёшлар ташкилотлари билан ҳамкорлик қилади, уларнинг фаолиятига ҳар томонлама ёрдам кўрсатади. Ўзбекистон Компартиясининг ёшларга доир сессиясини ишлаб чиқишга ва амалга оширишга уларни жалб қилади. Партия ва комсомол ташкилотларининг ҳамжиҳатлиги сиёсий ҳамкорлик, гоёвий муштараклик, Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Уюшмаси мустақиллигини таъминлаш, ўзаро ҳурмат ва ишонч қондалари асосида қўрилади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси жумҳурият комсомолни ўз сафарини тўлдирish учун энг яхши резерв деб ҳисоблайди.

Ёшлар ташкилотларининг сайланган органлари аъзолари тегишли партия комитетларида ва улар тузилган комиссияларида ёшларга доир сессия масалаларни кўриб чиқаришда иштирок этиш ҳуқуқларига эгадир.

41. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг бошланғич ташкилотлари ва комитетлари коммунистларни ва партия-сизларни давлат, ҳўжалик, ижтимоий фаолиятининг аниқ участкаларига тавсия этиши мумкин. Сиёсий усулларда иш олиб бориб, уларнинг тегишли лавозимларга сайланишида ёки тайинланишида қўмаклашади, коммунистларнинг ишлари тўғрисидаги ҳисоботларини тинглайди, бундан чиқаришган ҳўсосалар ва тавсияларни ошқор қилади.

Партия ташкилотлари уларнинг тавсиялари билан лавозимга қўйиладиган ҳодимларни, агар улар ишончини оқламасалар ёки уларнинг ҳатти-ҳаракатлари партиянинг сиёсий йўлига зид бўлса, қақриб олиш масаласини қўйиш мумкин.

VI. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг пул маблағлари ва мол-мулки

42. Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг ташкилотлари фаолияти партия даромадлари ҳисобидан молиявий ва моддий-техникавий воситалар билан таъминланади.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг пул маблағи партияга аъзолик бадалларидан, нарийёт, ишлаб чиқариш — ҳўжалик ва соҳибкорлик фаолияти даромадларидан, коммунистлар, айрим фуқароларнинг, корхона ва бошқа ташкилотлар меҳнат жамоаларининг ихтиёрий бадалларидан ҳамда сиёсий иш манфаатларига ва амалдаги қўнуларга зид бўлмаган бошқа тушумлардан таркиб топади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси аъзоларининг ҳар ойда тўлайдиган партияга аъзолик бадаллари қўйидаги миқдорда белгиланади:

даромади 70 сўмгача бўлганида — 10 тийин
71 сўмдан — 100 сўмгача — 20 тийин
101 сўмдан — 150 сўмгача — 30 тийин
151 сўмдан — 250 сўмгача — 1 фойз
250 сўмдан ошганда — 2 фойз

Ишлаётган коммунист-пенсонерлар партияга аъзолик бадалларини пенсиядан ва иш ҳақидан алоҳида-алоҳида тўлайдилар.

Комсомолда ишлайдиган коммунистлар бошланғич партия ташкилотлари қарори билан аъзолик бадалларини комсомол кассасига тўлайдилар.

43. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг бюджети, унинг тузилиши, унга Қўрақалпоғистон жумҳурияти, вилоятлар партия ташкилотлари, жумҳурият Коммунистик партиясининг қорхоналари ва ташкилотлари даромадлари ақратмалар уларга бериладиган дотациялар, партия бюджетининг ижроси ҳақидаги ҳисобот ҳар йили Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети пленумида тасдиқланади ва бундан коммунистлар хабардор қилинади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Назорат комиссияси, бошқа назорат органларининг харажати учун маблағ тегишли партия комитетлари ва назорат комиссияларининг қўшма пленумларида белгиланади.

Қўрақалпоғистон жумҳурияти, вилоят, шаҳар ва район партия ташкилотлари ўз бюджетларини тасарруф қилишда, барча тузилма, штат ва ишлаб чиқариш-ҳўжалик масалаларини ҳал этишда, молиявий имкониятларини ҳисобга олган ҳолда қорхоналар ва ташкилотларини, вақт-ли нагрларни тузиш, қайта ташкил этиш ва туғатишда мустақилдир. Мазкур партия ташкилотларининг бюджетлари ва уларнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботлар тегишли партия комитетларининг пленумларида тасдиқланади ва бундан коммунистлар хабардор қилинади. Партия ташкилотларининг партия дастурий мақсадларига ва Уставига зид келмайдиган фойдалаи ҳўжалик фаолияти рағбатлантирилади.

44. Ўзбекистон Коммунистик партияси КПСС мулкига умумпартия бойлиги сифатида шеридир. Иморатлар, иншоотлар, ускуналар, асбоб-анжомлар, маданий-маърифий ва соғломлаштириш муассасаларининг мулки, пул маблағлари, қорхона ва ҳўжаликлар партия нарийётлари ва улар таркибига кирувчи вақт-ли нагрлар ва босмақоналар, шунингдек партия маблағи ҳисобидан сотиб олинган ёки вужудга келтирилган бошқа мол-мулк коммунистлар партия мулкчилиги ҳўқуқининг объектлари бўлиб, булардан у мустақил фойдаланади.

Партия комитетлари ўзларига тегишли мулкни оператив бошқарадилар (ағалик қиладилар, фойдаланадилар, тасарруф қиладилар). Улар партия мулкнинг сотиш ёки бошқа йўл билан тасарруфидан чиқариш масалаларини Ўзбекистон Коммунистик партиясининг съезди, конференцияси ёки Марказий Комитет пленуми томонидан тегишли

ваколат берилган юқори партия органининг руҳсати билангина, шунингдек коммунистлар референдуми асосида ҳал эта оладилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Қўрақалпоғистон жумҳурияти, вилоят, шаҳар, район партия комитетлари, партиянинг қорхоналари, муассасалари ва ташкилотлари юридик шахс ҳўқуқидан фойдаланадилар ва бу ҳўқуқларни ўз бўлимларига беришлари мумкин. Бошланғич партия ташкилотлари юридик шахс ҳўқуқларидан амалдаги қўнуларга мувофиқ моддий таъминоти қаролавланган тақдирдагина фойдаланишлари мумкин.

Партия аъзолик бадалларидан тушган пуlining 50 фойзигача бўлган қисми бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини маблағ билан таъминлашга ақратилади. Бунда маблағларнинг ярми бевосита бошланғич партия ташкилотлари ихтиёрига берилади, қолган қисми эса район, шаҳар бошланғич партия ташкилотларининг марказлаштирилган фондида берилади, уларга ана шу маблағларнинг тасарруф қилиш ҳўқуқи берилади қабул қилинган қарорга биноан партия ташкилотлари котиблари кенгашига ёки уларнинг розилиги билан тегишли район, шаҳар партия комитетларига берилади. Бошланғич партия ташкилотлари уларга оммавий-сиёсий ишларни ўтказиш, меҳнаткашлар ва аҳоли орасида тарбиявий ишларни ҳамда партия Уставига қўзда тутилган бошқа мақсадларни амалга ошириш учун меҳнат жамоалари ёки айрим фуқаролар ихтиёрий равишда ўтказган маблағлардан ҳам фойдалана оладилар.

Партия ташкилотларининг молиявий фаолиятига, пул маблағларини тақсимлаш ва қайта тақсимлашга доир масалаларни ҳал этиш учун район, шаҳар партия комитетлари, райком ҳўқуқига эга бўлган партия комитетлари ҳўзурида бошланғич партия ташкилотларининг котиблари иштирокида молия комиссиялари тузилади.

Барча поғонадаги партия комитетлари ва назорат комиссиялари партия бюджетининг аҳоли ва маблағларининг сарфланиши тўғрисида коммунистларни ҳар йили хабардор қилиб туради.

VII. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий органларининг қароргоҳи

45. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Марказий Назорат комиссиясининг қароргоҳи Тошкент шаҳридадир.

VIII. Ўзбекистон Коммунистик партияси фаолиятини тўхтатиш тартиби

46. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг фаолияти у бошқа сиёсий ташкилотлар билан бирлашган ёки қўшилиб кетган тақдирда, бўлиниши ёхуд ўзини ўзи тарқатиб юбориши натижасида тўхтатилиши мумкин. Бу масала Ўзбекистон Компартияси съезди томонидан коммунистларнинг учдан икки қисмидан ортиғи шундай қарор қабул қилиш истганини билдирсагина ҳал қилинади.

ИЛОВА

Ўзбекистон Коммунистик партияси КПСС учун умумий бўлган барча норматив-методик ҳўжатларга асос қўлади. Зарур ҳолларда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Марказий Назорат комиссияси қўшма пленумининг қарори билан уларни жумҳурият партия ташкилотларида қўллаш шартлари белгиланиши мумкин.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Марказий Назорат комиссиясининг қўшма пленумида Марказий Комитет ва Марказий Назорат комиссияси, Қўрақалпоғистон жумҳурияти, вилоятлар партия комитетлари комиссиялари тақлифи билан Ўзбекистон Коммунистик партияси Устави асосида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг норматив-методик ҳўжатлари ишлаб чиқирилиши ва тасдиқланиши мумкин.

ЙИГИТ ХИЗМАТ ЁШИДА

КУЗГИ ЧАҚИРИҚ ВА УНИНГ МУАММОЛАРИ

Тежамкорлик омили

От қийлоқ меҳнаткашларининг ҳақиқий ҳамроҳига айланиб бормоқда. Қўпгина юмушларда от кучидан фойдаланишга эътибор берилаётган.

Масалан, Задарё районидаги «Наманган» совхоза сот-товар фермаси жамоаси оғдатла ишлатилиб келинган «ДТ-16» транспорт тракторига ўрнига от-аравадан фойдаланмоқда. Бу жамоага анчагина маблағни тежаш имконини берибди.

— Биргина шу йилнинг ўзида трактор ўрнига от-арава ишлатилганлиги фермага 12 минг сўмлик иқтисодий самара берди, — дейди давлат ҳўжалиги бош зоотехниги Қўрбонали Жўраев. — Бонси, от-арава шовин-сиронсиз ишлатиш туфайли сўғирлар оёқинишнинг таъмирида. Натижада сут миқдори кўпайди. Бунинг устига анчагина ёқилган мол-таш материаллари, эҳтиёт қисмлар тежаш қилинди.

От-аравадан моҳирона бошқаришда Қўзимурод Ураев кўпчиликка ибрат бўлмоқда. У 300 бош бўзқон меҳнатпарварларнига таълим беришда, уларни парвартиришда, уларни зено чорваларига ҳал қилишда ёрдам берибди. Ёқини келажакда фермада еш-машак ташкиллаган от-аравадан сони кўпайтирилади.

Суратда: Қўзимурод Ураев. Т. ҲАМРОҚУЛОВ туширган сурат.

Ёшларни ҳарбий хизматга кўзги қақриқ давом этмоқда. У турли сабабларга кўра мураккаб ижтимоий-сиёсий шароитда ўтмоқда. Мамлакат иқтисодийдаги қийинчиликлар, раҳбарият фаолиятидаги айрим нуқсонлар, жиноятчиликнинг кўпайиши ва бошқа салбий ҳўжатлар ҳалқимизда эртанги кунга ишонсизлик кайфиятини туғдирмоқда. Иттифоқимизнинг бирлигига ишонсизлик, ҳарбий ислохот жуда суст давом этаётганлиги, армияга қарши кампаниянинг кучайиб кетганлиги кўпгина иттифоқдош жумҳуриятларда армия ва флотнинг яхлитлигига путур етказишга олиб келадиган қўнун ҳўжатларини қабул қилиш даражасига бориб етилди. Бу эса граждандарларни Қўролли Кўчларнинг сафарига ҳақиқий хизматга қақриш ишини янада мураккаблаштирди.

Бу, айниқса, Болтиқбўйи, Кавказбўйи, Украина ва Молдова жумҳуриятларида кўзга аққол ташланмоқда.

Турли расмий ташкилотлар ва ҳаракатлар берилаётган, армияга қарши кампанияни қўйайтирмоқдалар. Улар армияда мавжуд бўлган муаммолар ва нуқсонлардан, айрим ҳарбий хизматчиларнинг ҳалок бўлиши ва жароҳатланиши каби ҳўжатлардан ўз мақсадлари йўлида фойдаланмоқдалар. Қўпгина расмий матбуот, «Взгляд» телекўрсатуви, қатор ўз ҳўлича нагр этилган адабиётлар армия ва

флотдаги салбий ҳўжатлар сабабларини чуқур тушуниб етмасдан, айрим фактлардан оширилган ҳўсосалар чиқармоқдалар.

Армияга қарши кампания ўз ҳалқини армия билан тўқнаштириш, уни миллий хонадонлар бўйича бўлиб юбориш, давлатни ССЖИ Қўролли Кўчларидек, Давлат хавфсизлик қўмитаси ва Ички ишлар вазирлиги қўшинларидек ҳўмоа воситасидан маҳрум қилиб, шу тариқа мамлакатдаги аҳволни янада издан чиқаришни мақсад қилиб қўймоқда.

Ҳар бир онгли инсон, ўз Ватанининг ҳақиқий ватанпарвар бўлган киши шунини тушунадигани, армияни барбод қилмаслик, давлатни Қўролли Кўчлари берилиши қақаб қўлиш учун қўлдан келган барча чораларни қўриш даркор.

Ҳозирги кунда мамлакатимизни бериштириб турган, Иттифоқимизни барбод этишга йўл қўймайдиган, граждандарнинг тинч меҳнати хавфсизлигини таъминлайдиган, қайта қўришни янада ривожлантириш имконини яратадиган кўчлардан бири армиядир.

Бахтга қарши Қўролли Кўчларимизга мусоабат шу даражага борибди, уларнинг ўзи ҳўмоага муҳтож бўлиб қўлишган. Улар ўз кўчлари билан турғунлик йиллари давомида тўпланган ижтимоий муаммолар юқини ағдариб ташлашга қодир эмаслар. Бу ҳақда ССЖИ ҳарбий хизматчи-халқ депутатлари билан шу йил 13 ноябрда Москвада бўлган

учрашувда ССЖИ Президенти ва ССЖИ мудоффа вазирга очик-ойдин ва ошқор айтилди.

ССЖИ Президенти томонидан қабул қилинган Сомдат оналари қўмитаси тақлифларини амалга ошириш чоралари тўғрисида, иттифоқдош жумҳуриятларда мудоффа масалалари бўйича қабул қилинган баъзи ҳўжатлар тўғрисида, Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари пропоскасида қўнуисиз чеклашларга барҳам бериш ҳақида, шунингдек 29 ноябрда телевидение орқали ССЖИ мудоффа вазирининг чиқишлари депутат-ҳарбий хизматчилар ва жамоат ташкилотларининг армия ва флот ҳақида қилаётган рағмўрлиги ифодаси бўлди.

Жумҳуриятимиз раҳбарлари армия ҳақида оталарча рағмўрлиқ қилиш муҳим аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунадиган, Президентимиз И. А. Каримовнинг «Жумҳурият ёшларини армияга қақрилиши ва уларнинг ҳарбий хизмати ўташини тақомиллаштириш чоралари тўғрисида»ги Фармони фикримизнинг дадиллиги бўла олади. Кейинроқ Ўзбекистон ССЖИ Вазирлар Кенгаши шу асосда тегишли қарор қабул қилди. Бу қўнун ҳўжатларининг қабул қилиниши мавжуд қақриқ тартибига маълул ўзгартишлар киритиш ва бу соҳада иқобий, барқарорлаштириш аҳамиятига эга бўлди. Жумҳурият Президенти Фармонидида кўпгина қондалар ҳозирги кунда Бош Штаб

қўрсатмаларига мос тушмоқда.

Жумҳуриятимизда бу йилги кўзги қақриқнинг асосий ҳўсусятлари нималардан иборат?

Шу йил кузидан шаҳар, ноҳия ва вилоят қақриқ комиссиялари раиси қилиб ҳарбий комиссарлар эмас, балки Совет ҳўкимияти вакиллари — шаҳар, ноҳия, вилоят иқроия қўмиталари раисларининг ўринбосарлари тайинланди. Жумҳуриятимиз ёшлари бундан буюн Ўзбекистондан ташқариди ҳарбий қўриш қисмларида хизмат қилмайдилар. Ҳарбий хизматга муносиб-лигини белгилайдиган касалликлар рўйхати қайта қўриб чиқилди, тинч даврда ҳарбий хизматни ўташда ақаси ҳалок бўлган ёшлар ҳарбий хизматга қақрилайдилар. Ёшларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш бўйича ишларни ташкил қилиш, медицина қақриқ комиссиялари шунинг нозоратини қўйайтириш мақсадида Ўзбекистон ССЖИ соғлиқни сақлаш вазирини ўринбосари вазифаси жорий этилди. Вилоят иқроия қўмиталари соғлиқни сақлаш бошқармаларига биттадан штат қўшиб берилди, ҳарбий қисмларга юборилаётган қақрилувчиларнинг катта қисми, совет, комсомол органлари ва жамоатчилик вакиллари кузатиб бориладилар. Хизмат даврида ногирон бўлиб қолган, шунингдек ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг меҳнатга лавқасиз оила аъзоларига жумҳурият маблағи ҳисобидан қўшимча

нафақалар тўлаш чоралари қўрилади.

Қақриқ ишларида бу янгиликлар жумҳуриятимиздаги аҳволга самарали таъсир кўрсатиб, жамоатчилик ўр-тасиди кескинланиш маълул даражада қўшмоқда.

Шу билан бирга қақриқ муаммосиз ўтмоқда, дейиш қийин. Қақрилувчиларнинг маълул қисми армияга қарши гуруҳлар таъсирида қақрийдан бош тормоқдалар. Айниқса, Тошкентнинг қатор ноҳияларида бундай ҳўлар кўп учрамоқда. Баъзи ҳўларда айрим қўнгли бўш қариндошлар сохта справкалар билан қақрилувчи олий ўқув юртига кириш олгунача турли йўлар билан қақриқ муддатини қўзишга ҳаракат қилмоқдалар. Бу билан улар ёшларни жиноят йўлига итармоқдалар. Жумҳурият ҳўқўқ-тартиботини сақлаш органлари қўноқларга нисбатан қўнуида қўзда тутилган жазиони янада қийдиқроқ қўллашни яради қор, деб ўйлаймиз.

Қўп йиллар мобайнида Ўзбекистонлик ёшлар Қўролли Кўчларини сафарларида хизмат қилишдек маъсуляти-ли вазифани шараф билан бажардилар. Совет кишиларининг тинч иқодий меҳнатини ҳўмоа қила бориш, мамлакат мудоффа қудратини оширишга муносиб ҳўса қўшилдилар. Бугунги кунда ҳам биз шунини ишонч билан айта оламизки, ҳозирги мураккаб шароитларда ҳам жумҳурият ёшлари ўз одиларидаги йигитлик бурчаларини шараф билан бажардилар. Хизмат мобайнида жисмонан чиниқиб, маънавий томондан қамолатга эришган ҳўлда ўз ота-оналари бағрига соғ-саломат қайтидилар.

В. МАХМУДОВ, Ўзбекистон ССЖ ҳарбий комиссари, генерал-майор.

ХУШХАБАРЛАР

«ЖАҲАННАМ»НИ КўРГАЧ

«Пахта иши» ниқоби остида авж олган палачи-партиш айбловлар анчагина соф виждонли одамларни мусибатга солди. Афсуски, бегуноҳ кишиларнинг тақдирини топталди. Яна бундай ноҳўшхаллар айни қайта қўриш бошланган даврга тўғри келди. Эндиларда бундай меъна-ий айбловларнинг оқи-батлари ҳаммага аён

Шоир ижодхонасида

ХАЗИНА ТАРАТГАН НУР

Тоғнинг бөландлигини унинг чуққилари белгилейди. Маданий чуққиларини эса ҳақлар. Юксак чуққиларга қараб ҳар қил инсон ҳаракат қилади. Тоғ чуққилари маёқ бўлса, йўлдан адашмай манзилга етасан, маданий чуққилари маёқ бўлса, шуру ва қалб кулбасига нури тушиб умр қорбоғини қароғон элади, ақл ва идрок кўзи билан боқиб, ҳаёт ва жамиятдаги ўз ўринини биласан.

Зотан, халқ маданияти даражасини унинг ҳақлари белгилейди. Ўзбек маданиятини

Муҳаммад ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Амр Темур, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Заҳриддин Муҳаммад Бобурсиз тасаввур қилиш мақол.

Хўш, биз маданиятимиз сиймолари қолдирган ҳазина, умуман, маданий меросимизни яхши биламизми? Тўғри, халқимиз тарихи, адабиёти, санъати, бир сўз билан айтганда, маданий мероси у ёки бу даражада ўрганилган, тадқиқ этилган. Лекин

бу жуда кам. У теран ва ҳолис таҳлилга муҳтож. Бинобарин, ўзбек халқининг миллий маданиятини муқтақил ривожлантириб, ўзига хос, ноёб ва нодир хусусиятларини, миллий маданиятнинг мамлакат миқёсида ҳам, унинг ташқарисида ҳам ўзаро таъсири, ўзаро боғлиқлигини сақлаш ва давом эттириш зарурати турибди. Бу зарурат ўзбек халқи маданиятининг қадимги замонлардан ҳозирги кунгача бўлган кўп жиллик тарихини яраттирди.

Барот Бойқобилов

Қўрқондан чиқмас ботир, номардан эса шоир, Ботир билан шоирнинг мардлик мангу ҳамдами.

Шер юраги бўлмаса ботир билан шоирда, Гардун дунин туттай тутун каби эл тамки.

Қилич ололмас мулкин қалам забот этгай, Қалам олдида ўтмас, ўткир қиличнинг дами.

Ботир билан шоирнинг туққанга бош эгарман, Унга бўлсин улуснинг эҳтироми, қарам.

Ботир билан шоир бўлмаган эл, эй Барот, Алам билан, ғам билан синар қилич, қалами!

Пок инсон тутган ҳар гўл, нопок қўлида алаф, Нопок қарғиша лойик, пок олиқша мушарраф.

Пок билан нопок гўё нурун куну қаро тун, Ёруғлик бир тарафу улумотдир бир тараф.

Эзгуликнинг йўлига тузоқ қўяр ёвузлик, Халф қасдига тушиб қон ютгандек нохалаф.

Қўлган оқ — тоза бўлоқ, қора юракдир зардоб, Бўлоқ оби ҳаётдир, зардоб қилимин талаф.

Викдоник жигилдонга урмоқ нопок қилмиш, Навсини тийган қиш топгани бўлур шарф.

Тузин ичиб, тузликка тулурса нопок агар, Пок инсонга ўратган поклик дарсини салаф.

Нопок даврага тушса пок инсон қадр топмас, Бир дур авлодир, Барот, гарчи минг-мингдир садаф.

Равон йўлни ахтариб, сўқмоқларда адашдик, Гоҳо сариқ, гоҳо қизил чирокларда адашдик.

Яшил боллар ортида мақсуд манзил, дерлар, Бу манзил сарбониди йироқларда адашдик.

Ҳаёт денгиз тошиб остин-устун бўлганда, Йўқ кемани қидириб, қирғоқларда адашдик.

Тўфонга дош берганда гоҳо биз чиққан елкан, Ана қирғоқни излаб, маёқларда адашдик.

Ишонган дўстлар тқди пўстимизга гоҳо сомон, Дўст-душмани билонмай, қуроқларда адашдик.

Меҳр ёнган қўзларни қарх ўти қоплади, Оқин қора қилгучи бўёқларда адашдик.

Бир асрача йўл босиб топмадик равон йўлни, Балки, энди топармиз — қаёқларда адашдик!

Эълон ва билдирувлар

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ДОРИЛФУНУНИ БУШ ЛАВОЗИМЛАРГА КАФЕДРАЛАР БУВИЧА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

муштарлар: чет элликлар учун рус тили, рус тили тарихи ва диалектологияси, фалсафа тарихи ва маънавий, табиий фанлар, иқтисодий фанлар, тадқиқотлашнинг аэрофотозоний усуллари, хорижий мамлакатлар иқтисоди (0,5 ўрин) араб филологияси;

профессорлар: табиий бирикмалар қимёси, одам ва ҳайвон физиологияси, хорижий мамлакатлар иқтисоди, иқтисодий-қурилиш фалсафаси, тадқиқотлашнинг геофизикавий усуллари;

доцентлар: куллиётлар (0,25); умумий физика; дин ва атеизм тарихи назарияси; табиий куллиётларда фалсафа, этика ва эстетика, иқтисодий куллиётларда фалсафа, иқтисодий куллиётларнинг инглиз тили, педагогика (0,5), социализм назарияси, эҳтимолат назарияси ва математиканинг статистика (2), ҳандаса (2), функционал таҳлил, умумий математика, ЭХМ ва дастурлаштириш (2), умумий физика (физика куллиёти), назарий физика, ядро физикаси ва фазовий нурулар, физиканинг электроника, физика, услубиёт ва тарихи, табиий бирикмалар қимёси, синтетик полимерлар қимёси, умумий қимё, ирсилат, одам ва ҳайвон физиологияси, олий ўсимликлар ва экология (2), гидрогеология ва муҳандислик геологияси (3), литология, палеонтология, қуруқлик гидрогеологияси, ўзбек тилишунослиги, чет эл адабиёти, фуқаро жараёни, жинсий ҳуқуқ (2), фуқаро ва ҳужалик ҳуқуқи, экология ва қишлоқ ҳўжалик ҳуқуқи (2), поленология ва социализм назарияси, (фалсафа) хорижий Шарқ мамлакатлари тарихи, фалсафа (фалсафа-иқтисод куллиёти), хорижий мамлакатлар иқтисоди, янги ва энг янги тарих, ССЖИ тарихи (2), тулурқ физикаси ва мелориацияси, тулурқшунослик;

катта ўқитувчилар: куллиётларо умумий физика, инглиз тили (табиий куллиётлар), этика ва эстетика, сиёсий тарих (табиий куллиётлар) — рус ва ўзбек тилида ўқитилад (2), фалсафа (иқтисодий куллиётлар), назарий физика, ядро физикаси ва фазовий нурулар, квантлик радиофизика, ЭХМ ва дастурлаштириш, радиация физикаси, алгебра ва сонлар назарияси, математиканинг таҳлил, ирсилат, олий ўсимликлар ва экология, иқтисодий фанлар (3), сиёсий иқтисод (фалсафа-иқтисод куллиёти), янги ва энг янги тарих, сиёсий партиялар тарихи, табиий фанлар, араб филологияси (2), араб филологияси, инглиз тили (6), чет тилларини жадал ўргатиш усуллари, шарқ тилишунослиги, олтой тиллари, жинсий ҳуқуқ (2), янги жараёни, ўзбек совет адабиёти, рус тили (чет эл фуқаролари учун тайёрлов куллиёти — 3);

ўқитувчилар: илмий социализм, табиий куллиётларда рус тили (3,5), иқтисодий куллиётларда рус тили (3), 2-жисмоний тарбия (2), рус тили тарихи ва диалектологияси, давлат ҳуқуқи ва совет қурилиши, давлат ва ҳуқуқ тарихи, эрон филологияси (2); хинд филологияси, афгон филологияси (2), араб филологияси (8,5), хитой филологияси (2), инглиз тили (5,5), шарқ тилишунослиги, олтой тиллари, хорижий мамлакатлар иқтисоди, чет тилларига жадал ўргатиш усуллари, инглиз филологияси, рус тили (чет эл фуқаролари учун тайёрлов куллиёти — 3), руҳшунослик, чет эл адабиётшунослиги ва таъқиқи, ССЖИнинг иқтисодий ва иқтисодий географияси; этнография, қадимги дунё ва ўрта асрлар тарихи;

асистентлар: математиканинг таҳлил, ЭХМнинг математиканинг таъминоти, ЭХМ ва дастурлаштириш (3), назарий физика, олий математика (физика куллиёти), фалсафа (2), ноорганик қимё, олий ўсимликлар ва экология; муаммолар лабораторияларнинг илмий-ҳодимлари: қўлма формациялар ва қўлма рудалар, табиий бирикмалар қимёси, аҳоли нуфуси муаммолари илмий-тадқиқот лабораторияси.

кичик илмий ходим: аҳоли нуфуси муаммолари илмий-тадқиқот лабораторияси.

Танлов мундати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой. Қўлидаги маълумот мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Талабалар шаҳарчаси—95, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат дорилфунунининг маъмурий биноси, 6-қават, кадрлар бўлими, 63-хона. Телефон 46-54-64.

ХУРМАТЛИ ҲАВО ЙУЛОВЧИЛАРИ!

Сизлардан ҳаво транспортда бағаж ва юкларни ташиш қондаларига раи қилишнингизни ўтнингиз сурайми. Кейинги пайтларда бевосита қайд қилиш пайтида аниқланган мезондан ортқ юкларнинг ҳаддан ташқари қўлиги тудайили йўловчилар ва уларнинг бағажни рейсдан олиб қўлимақда. Агар Сиз билет харид қилаётган пайтнингизда олдиндан мезондан ортқ бағажингиз борлигини маълум қилсангиз юкдориди дилхиралликларингиз олдин олган бўласиз. Йўловчи ўзи билан қўлидагига мезонларда бағажини бепул олиб кетиши мумкинлигини эслатиб ўтамин.

Ил-86, Ил-62, Ту-154, Ту-134, Як-42, Як-40, Ан-24, Ан-26, Ан-30 самолётлари; Ми-8, Ми-6, Ми-4 вертолётларида — 20 кг;

Ан-2, Л-410 самолётларида — 10 кг;

1-касса салонида эга бўлган самолётларда (фақат 1 касса йўловчилари учун) — 30 кг.

Агар Йўловчи илгари ўзи маълум қилган ва ҳақини тўлаганидан ортқ бағажини ташиш учун тандим этадиган бўлса тегишли ҳақ тўлаганидан кейин бундай бағаж бўш тоннаж ҳамда бағаж бўлимида бўш жой бўлгандагига қабул қилиниши мумкин.

Ҳаво кемасининг тижорат юкларини ташиш бўлганда ташувчи белгиланган бепул юк ташиш мезонидан ортқ бағажини қабул қилишни чеклаши ёки қабул қилмаслигини керак, Йўловчи ана шу сабабга қўра учидан воз кечсан.

Авиабилетнинг юза тарафида «Мезондан ортқ бағажини ташиш этиш рад этилди» деган ёзуви штамп бўлса бундай ҳолда фойдаланган билет учун учидан икхтерий воз кечганда сингари тартибда пул қайтариб берилди. Бу қонда фақат икки йўналишларгагина эмас, балки чет элга учадиган йўловчиларга ҳам тегишлидир.

ЎЗБЕКИСТОН ФУҚАРО АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМСИНИНГ ҲАВО ЙУЛЛАРИ МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ РАССОМЛАР УЮШМАСИ «СОВЛАСТАТАЛ» ҚУШМА ҚОРХОНАСИ «РАССОМ» КОМБИНАТИ «НИЛОНЗОР» КОНЦЕРНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ БАДИЙ ФОНДИ 30 декабрь ва кейинги ҳар яшанба куллари

Сизларни Янги йил вернисажига ТАКЛИФ ЭТАДИ

Шаҳарда биринчи марта доимий ишловчи тасвирий ва амалий санъат асарлари кўргазма савдоси ташкил этилди.

Сизлар фақат бизнинг савдо кўргазмадан исталган мавзудай санъат асарларини сотиб олишингиз, ўзингиз учун сопол ва ёғоч, чини ва металлдан ясалган буюмларни нақд пулга ёки пул ўтказиш йўли билан харид қилишингиз мумкин.

Агар ўз портретингизни чизилиши буюрсангиз, ун 10 дақиқадан сўнг тайёр қилиб беришди.

Янги кишиларнинг учун бундай ажойиб портрет Янги йил кечасида антика воқеа бўлиб қолади. Ва энг муҳими: шарқ астрологлари билан мулоқатда бўлишни эсдан чиқарманг — улар Қўй йилида оилангизда рўй берадиган муваффақиятларини олдиндан айтиб бериш билан бирга, албатта тасвирий санъатда оид бирон ашёни сотиб олишни маслаҳат беришди.

Кўргазма Ўлбег номидаги богда («ССЖИ 50 йиллиги» метро станцияси) ташкил этилди.

Сизлар учун атайлаб барча аттракционлар ва савдо шаҳобчалари ишлайди.

Шошилинг Янги йил Вернисаж соат 11.00 дан бошланади.

Маълумотлар учун телефонлар: 77-25-48, 76-85-37.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОН»

(«Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана и Верховного Совета Узбекской ССР

ИНДЕКС 64593.

МУСТАҚИЛЛИК МАНШУРИ

Хуш айбда элмининг дилга синамас сурури: Юртим бўйлаб таралди Мустақиллик маншури.

Кинфидан қўлаб тушди гўё тегиримон тоши, Қўнглин тоғдек кўтарди янги авлод шуру.

Эрки тоғни кўтлади у истиқбол жабҳасида, Шом қўнглин гўшаларини ёриб ўтди эрки нури.

Гаҳардек териб олса агар тўққан терларин, Равж чекгани билинмас, ўзгидир меҳнат дурн.

Мустақиллик қўни учиролмас то абад, Юрқларининг тубида ёнса ҳўррият қўри.

Ўз эрки, ўз мулкига бўлғай соҳиб мулқ, Дахлсиз ҳудудда манзур унинг дастури.

Эркилик ҳавас қилмас инсон йўқдир жаҳонда, Давлат йўқини, муқтақил бўлмағи деса кузари.

Ҳатто тоғ сийнасини ёриб ўтар бўлоқлар, Зўриқ отки чополмас келса оламнинг зўри.

Мустақиллик ёриқини қўзғига сурган ўзбек, Дёбри бўлса, қошиқ Туркистоннинг турғури.

У бой берган эркини излаб топди оқибат, Таваф тумори бўлғай Мустақиллик маншури.

* Маншур — ёриқ.

Давоийим йўқ оламга бир сокин маъво бўлса, Сокин маъво паноҳи мусоффо само бўлса.

Мусоффо само сиррин қилай десанг интишор, Боқий дунё сўпмон оғбод ҳўвайдо бўлса.

Оғбод ҳўвайдо бўлиб сўрса ҳоли табоҳнинг, Гул қабосини титратган муаттар сабо бўлса.

Муаттар сабо эсиб, рўхнинг берса ором, Жон қушин яйратгани дилрабо наво бўлса.

Дилрабо наво авжга чиққан гўзал айбда, Дардиндан қолмай асар дилинг мусоффо бўлса.

Дилинг мусоффо бўлиб шодлик созини чалсанг, Ёр жафосини йўқолиб аҳдига вафо бўлса.

Вафо қуйин мавжиди, Барот, олам тебраниг, Бир умрикми ёнингда дилдор Сурайё бўлса.

Умидли бу дунёда умидиндан айрилма, Умидин қилиб бутун удуминдан айрилма.

Удумдан юз ўғирсанг аросатда қолгайсан, Аросат илсини гирдоб, ҳудудиндан айрилма.

Ҳар кимнинг она юрти олтин бешиқдир, Олтин бешиқини асраб, мардуминдан айрилма.

Мардумдан айрилгани бўри ёр, дер ҳаёлий, Ёрига ел бўлган кўнудиндан айрилма.

Вужудинг жон бўлиб токи ураркан юрак, Юрагининг сурури — сурудиндан айрилма.

Камимизин бут қилмас ҳеч четдан келиб бегоналар, Бутимизин кам қилғай лек ўлка излаб равоалар.

Олди-келди бозорини қўмсаб қоллибди аҳли жоҳ, Ўз келмасдан сайёр гўё навбахорда бедоналар.

Мулкимизга қўзни тикиб аҳли тожир шавагуфтор, Сарҳад қолқаси очилиб, қўллуқ қилди остоналар.

НОЁБ ҚУРИЛМА

Ўзбекистон ССЖ Мели-Ораия ва сув ҳўзларини ва-зирлигининг «Ўзводпремаш» бирлашмасига қарашли ре-монт-ишлаб чиқариш корхо-налари махсус эксперимен-таль маркази базаси кол-лективни УКОС-2 деб номла-ган қурилма яраттиди. Бу қурилма Тошкент вилояти-нинг «Пискент» совхозида тўрт йил давомида олинванд ўтказилди. Янгилик чигитга ишлов беришда сув сарфини камайтиришга хизмат қила-тир. Дастлабки ийилёқ бу қурилма ишлатилган жой-ларда совхоз тўрт минг сўм иқтисодий фойда кўрди. Иш-латилган сувнинг 30 фоиз-ни тежаб қоллиди. Хоразм вилояти ҳўжалиқларида эса 1989 йили 1,5 миллион сўм-дан зиёд маблағ тежаб қол-лиди. Ремонт-ишлаб чи-қариш корхоналари махсус эксперименталь марказий ба-заси директори Игор Алек-сандрович Пороков бу ҳақ-да бизга қўйидагиларни та-пириб берди:

— УКОС-2 қурилмаси-нинг муаллифи Тошкент по-литехника институти физика кафедраси доценти Михаил Константинович Прокофьев-дир. Бундан бир неча йил аввал у бизга мурожаат қи-либ, қишлоқ ҳўжалиги хо-димлари учун зарур бўлган қурилма яратишда ёрдам бе-ришимизни илтимос қилди.

Биз ҳам қараб турмадик, ўша йилининг ўзида 50 та ана шун-дай аппарат ясалди.

— Мана тўрт йилдики, уруғликка УКОС-2 қурилма-си ёрдамида янги усулда иш-лов бераётганимиз бизга фойда келтирди, — дейди «Пискент» совхозини дирек-тор Б. В. Усмонов. — Пах-тадан мўл ҳосил оламиз. Аппарат дастлаб 1986 йил-да қўчилини қўйил ҳўл-дирди. Авваллари уруғлик-ка ишлов беришда 124 ки-ши банд бўлибди, Ҳозир бу-ши билан атири 8 киши пу-гуллангити. Ўша пайтгача ҳар гектар ерга 60 кило-грамм уруғлик сарфлашга мажбур бўлардик. Ҳозир ати-ми 45-50 килограмм уруғлик қадалигити, ҳоло. Бунинг ус-тига ўши даврида экинни о-датдагидек тўрт марта эмас, балки икки марта сугорас-қилимиз. Қўрилмани сотиб ол-иш учун шўро ҳўжалиқчи-лиги 1580 сўм харанат қил-ди. Қўрилган фойда эса 24 минг сўмни ташкил этди.

Қурилма уруғликни экин-га тайёрлашда қўл меҳнати-ни кескин камайтиришга мўл-жалланган. У уруғлик сар-фини икки-уч баравар камай-тириш ва 30 фоиз суви те-жашга олиб келди, қишлоқ ҳўжалиги экинлари ҳосилдо-рини 3-5 фоизга оширади.

М. МАМАТОВА.

Биз ҳам қараб турмадик, ўша йилининг ўзида 50 та ана шун-дай аппарат ясалди.

— Мана тўрт йилдики, уруғликка УКОС-2 қурилма-си ёрдамида янги усулда иш-лов бераётганимиз бизга фойда келтирди, — дейди «Пискент» совхозини дирек-тор Б. В. Усмонов. — Пах-тадан мўл ҳосил оламиз. Аппарат дастлаб 1986 йил-да қўчилини қўйил ҳўл-дирди. Авваллари уруғлик-ка ишлов беришда 124 ки-ши банд бўлибди, Ҳозир бу-ши билан атири 8 киши пу-гуллангити. Ўша пайтгача ҳар гектар ерга 60 кило-грамм уруғлик сарфлашга мажбур бўлардик. Ҳозир ати-ми 45-50 килограмм уруғлик қадалигити, ҳоло. Бунинг ус-тига ўши даврида экинни о-датдагидек тўрт марта эмас, балки икки марта сугорас-қилимиз. Қўрилмани сотиб ол-иш учун шўро ҳўжалиқчи-лиги 1580 сўм харанат қил-ди. Қўрилган фойда эса 24 минг сўмни ташкил этди.

Қурилма уруғликни экин-га тайёрлашда қўл меҳнати-ни кескин камайтиришга мўл-жалланган. У уруғлик сар-фини икки-уч баравар камай-тириш ва 30 фоиз суви те-жашга олиб келди, қишлоқ ҳўжалиги экинлари ҳосилдо-рини 3-5 фоизга оширади.

М. МАМАТОВА.

Биз ҳам қараб турмадик, ўша йилининг ўзида 50 та ана шун-дай аппарат ясалди.

— Мана тўрт йилдики, уруғликка УКОС-2 қурилма-си ёрдамида янги усулда иш-лов бераётганимиз бизга фойда келтирди, — дейди «Пискент» совхозини дирек-тор Б. В. Усмонов. — Пах-тадан мўл ҳосил оламиз. Аппарат дастлаб 1986 йил-да қўчилини қўйил ҳўл-дирди. Авваллари уруғлик-ка ишлов беришда 124 ки-ши банд бўлибди, Ҳозир бу-ши билан атири 8 киши пу-гуллангити. Ўша пайтгача ҳар гектар ерга 60 кило-грамм уруғлик сарфлашга мажбур бўлардик. Ҳозир ати-ми 45-50 килограмм уруғлик қадалигити, ҳоло. Бунинг ус-тига ўши даврида экинни о-датдагидек тўрт марта эмас, балки икки марта сугорас-қилимиз. Қўрилмани сотиб ол-иш учун шўро ҳўжалиқчи-лиги 1580 сўм харанат қил-ди. Қўрилган фойда эса 24 минг сўмни ташкил этди.

Қурилма уруғликни экин-га тайёрлашда қўл меҳнати-ни кескин камайтиришга мўл-жалланган. У уруғлик сар-фини икки-уч баравар камай-тириш ва 30 фоиз суви те-жашга олиб келди, қишлоқ ҳўжалиги экинлари ҳосилдо-рини 3-5 фоизга оширади.

М. МАМАТОВА.

Биз ҳам қараб турмадик, ўша йилининг ўзида 50 та ана шун-дай аппарат ясалди.

— Мана тўрт йилдики, уруғликка УКОС-2 қурилма-си ёрдамида янги усулда иш-лов бераётганимиз бизга фойда келтирди, — дейди «Пискент» совхозини дирек-тор Б. В. Усмонов. — Пах-тадан мўл ҳосил оламиз. Аппарат дастлаб 1986 йил-да қўчилини қўйил ҳўл-дирди. Авваллари уруғлик-ка ишлов беришда 124 ки-ши банд бўлибди, Ҳозир бу-ши билан атири 8 киши пу-гуллангити. Ўша пайтгача ҳар гектар ерга 60 кило-грамм уруғлик сарфлашга мажбур бўлардик. Ҳозир ати-ми 45-50 килограмм уруғлик қадалигити, ҳоло. Бунинг ус-тига ўши даврида экинни о-датдагидек тўрт марта эмас, балки икки марта сугорас-қилимиз. Қўрилмани сотиб ол-иш учун шўро ҳўжалиқчи-лиги 1580 сўм харанат қил-ди. Қўрилган фойда эса 24 минг сўмни ташкил этди.

Қурилма уруғликни экин-га тайёрлашда қўл меҳнати-ни кескин камайтиришга мўл-жалланган. У уруғлик сар-фини икки-уч баравар камай-тириш ва 30 фоиз суви те-жашга олиб келди, қишлоқ ҳўжалиги экинлари ҳосилдо-рини 3-5 фоизга оширади.

М. МАМАТОВА.

Биз ҳам қараб турмадик, ўша йилининг ўзида 50 та ана шун-дай аппарат ясалди.

— Мана тўрт йилдики, уруғликка УКОС-2 қурилма-си ёрдамида янги усулда иш-лов бераётганимиз бизга фойда келтирди, — дейди «Пискент» совхозини дирек-тор Б. В. Усмонов. — Пах-тадан мўл ҳосил оламиз. Аппарат дастлаб 1986 йил-да қўчилини қўйил ҳўл-дирди. Авваллари уруғлик-ка ишлов б